

MİMAR SİNAN

4. En Muh. Büyük Üstad Mosajı Orhan ALSAC
6. Ziya Umur K'n Aziz Hatırasına Sahir ERMAN
9. Bilimsel Çalışma ve Masonluk Cümhur FERMAN
17. Türk Mason Tarihinden
Birkac Yaprak Abdurrahman ERGİNSOY
26. Şahw Yasaları Gail LAYIKTEZ
27. İçimizdeki Kuvvetler Rasid TEMEL
32. Hürmasonluğun Doğuşu Nezih RONA
33. Akasyayı Görmek, Gönyeden Pergale
Gagmek Ahmet AKKAN
40. Basile Valentin'in «Rebis»i Üzerine
Mistik ve Gnostik Yaklaşım Jacques HAESLE
Çev: Furuk ERENGÜL
53. Kaos'tan Hürriyet'e İsmail İŞMEN
56. Hürmasonlukta «G» Harfinin
Kökünü ve Anlamı Tamer AYAN
73. Localardan Haberler Mimar SİNAN
80. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN

Kapak Kompozisyonu : ŞİNASI BARUTÇU
YENİLİK BASIMEVİ — TİPO — OFSET
Tel, 143 55 72 - 145 32 48 ☆ İSTANBUL - 1990

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının

Tarihi, çağdaş ve gerçekçi açıdan

araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi: Cavit YENİCİOĞLU

Yazı işlerini fiilen idare eden: Reşad UMUR

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR, ÜYELERE MAHSUSTUR, PARA İLE SATILMAZ

SAYI: 78

Nuruziya Sokağı 25, Beyoğlu

Tel: 149 24 51

ARALIK 1990

4. En Muh. Büyük Üstad Mesajı Orhan ALSAC
6. Ziya Umur K.'in Aziz Hatırasına Sahlr ERMAN
9. Bilimsel Çalışma ve Masonluk Cumhur FERMAN
17. Türk Mason Tarihinden
Birkaç Yaprak Abdurrahman ERGİNSOY
25. Schaw Yasaları Celli LAYIKTEZ
27. İçimizdeki Kuvvetler Raşid TEMEL
32. Hürmasonluğun Doğuşu Nezih RONA
38. Akasyayı Görmek, Gönyeden Pergele
Geçmek Ahmet AKKAN
40. Basile Valentin'in «Rebis»i Üzerine
Mistik ve Gnostik Yaklaşım Jacques HAESLE
Çev: Faruk ERENGÜL
53. Kaos'tan Hürriyet'e İsmail İŞMEN
56. Hürmasonlukta «G» Harfinin
Kökeni ve Anlamı Tamer AYAN
73. Localardan Haberler Mimar SİNAN
80. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN

«Ziya UMUR K.'in Aziz Hatırasına»

Sahir ERMAN

Meslekdaşım, dostum, en yakın danışmanım, kardeşim Ziya Umur'un ardından günün birinde bu satırları yazmak zorunda kalacağımı hiç, ama hiç düşünmemiştim. Fakat onu kaybetmenin târifi imkânsız üzüntüsü içinde, bunun benim için kaçınılmaz bir görev olduğu Suha Umur K. tarafından bana hatırlatıldı.

Ben Ziya Umur K. in hayat hikâyesini sizlere iletecek değilim. Sadece fikirlerini, düşüncelerini ve prensiplerini d'ile getirmeğe, bunları savunmakta gösterdiği tutarlılığı ve titizliği belirtmeğe gayret edeceğim. Çünkü Ziya, her şeyden önce, fikirleriyle, idealleriyle ve, en önemlisi, prensipleriyle yaşamış olan ve onu hatırlayanlar ve ananlar bulundukça da yaşamağa devam edecek olan bir insan, bir aydın ve bir masondur.

Ziya'nın başta gelen prensipi geleneklere sıkı sıkıya bağlılıktı ve bu prensipten asla taviz vermezdi. Bir gün o, ben ve bir başka profesör arkadaş, üniversitenin Süleymaniyeye bakan arka kapısının önünden geçerken, yüklü bir kamyon dar sokağa sığamayarak yolu kapamıştı. O arkadaş, sokakların gelişen trafiğe uygun olmadığını, teknolo-

jik ilerlemenin durdurulamayacağını, bu itibarla yolların genişletilmesinin gerektiğini söyleyince, Ziya müthiş bir öfkeye kapıldı ve o arkadaşımıza cinayeti işleyenle cinayeti düşünen arasında fark olmadığını, bu duvarları yıkmanın da cinayet olduğunu bağırarak söyledi. Ziya'yı teskin etmek pek kolay olmadı.

Aynı prensipleri masonlukta da uygulardı. Nerede bir «yenilik» taraf-tarlığı, nerede geleneklerimize aykırı bir davranış görürse, bunu haz-medemez, üzülür ve bu üzüntüsünü derhal açığa vururdu.

Ziya çok iyi bir araştırmacı, bilim dürüstlüğünden asla tâviz ver-meyen, doğruluğuna kesinlikle kanaat getirmezden önce en ufak bir söz söylemekten, her hangi bir yazıyı kaleme almaktan çekinen titiz bir ilim adamıdır. Roma Hukuku ve Türk Hukuk Tarihi hakkındaki ki-tapları, yıllar süren bir birikimin mahsulüdür ve Türk hukukçularına daha çok uzun yıllar ışık tutmağa devam edecek olan kalıcı eserler-dir. Masonluk hakkında verdiği konferanslar, yazdığı makaleler de bu niteliktedir.

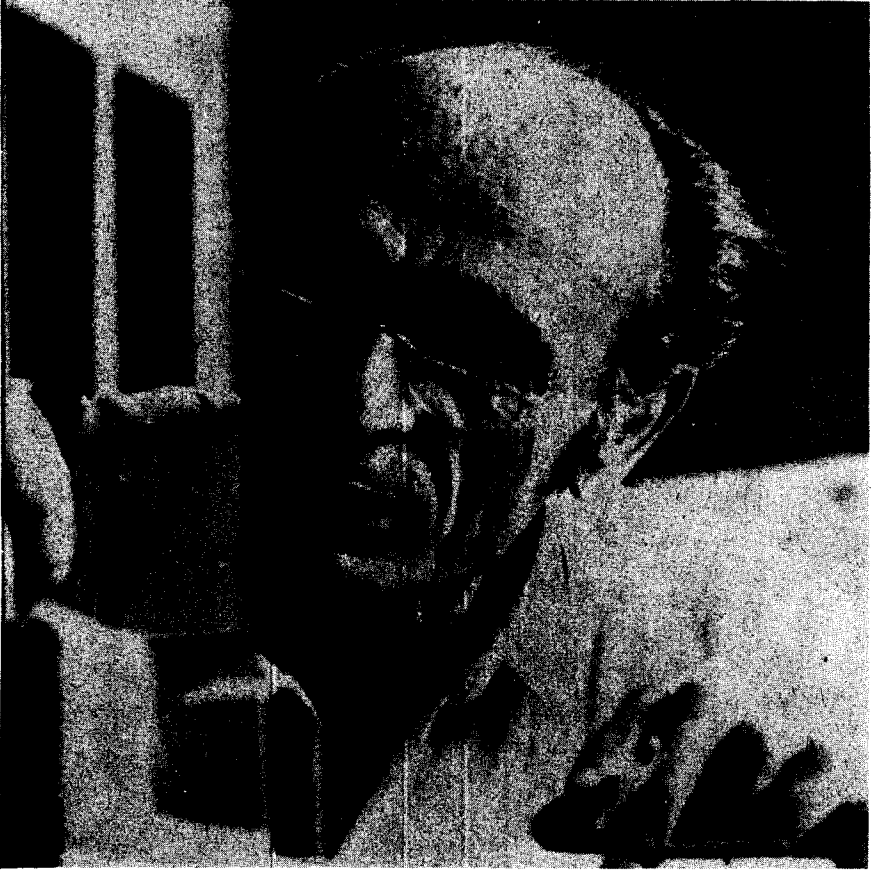
Diyebilirim ki, onun masonik bilgisine erişebilen kardeşlerimizin sa-yısı pek azdır ve bunun sebebi de çok okuması ve ondan da çok dü-şünmesi olmuştur.

Tenkitlerini asla sakınmaz ve bunu yaparken de bir takım hatır ve gönül düşüncelerini bir tarafa bırakırdı. Birisini sırf sevdiği veya be-ğendiği için, onda gördüğü bir kusuru söylememeyi, prensiplerden tâviz vermek şeklinde mütalâa eder, bunu kendisine yakıştıramazdı. Bütün bunların yanında kendi gönlü sevgiyle doluydu. Bazen sakın bazen fırtınalı geçen hayatı sevgiyle dolup taşan, sevdikleri için hiç bir fedakârlıktan kaçınmayan bir kişiliği ortaya koymaktadır. Bunun en son delili de sevgili oğlu Ömer'in Müsavat Muh. L. nın Üstadı Muhteremliğine seçilmesi üzerine, bu L. nın İkinci Nazırlığı görevini üstlenmesi olmuştur. Kendisini günden güne eriten amansız hastalı-ğın bilincinde olmasına rağmen, bu görevi kabul etmesi Ömer'e ve biz kardeşlerine olan engin sevgisinin, sınırı olmayan fedakârlığın, tükenmek bilmeyen enerjisinin en son ifadesidir.

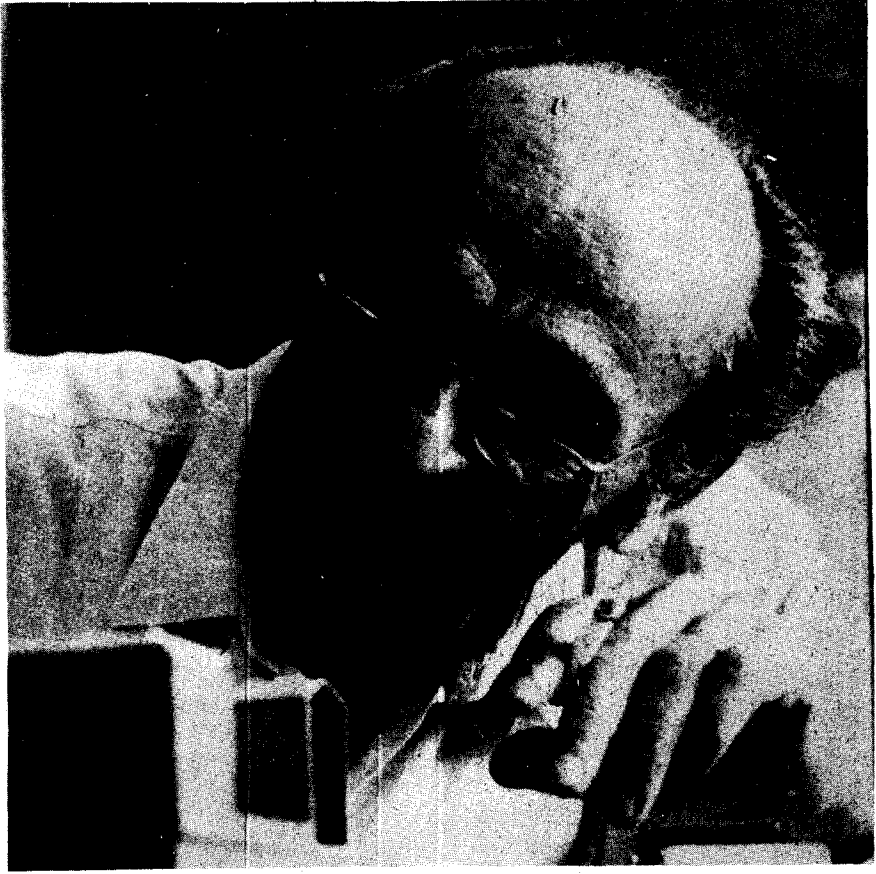
Ziya kendisini bir «uzunçalar» a benzetirdi. Doğruydı. Herkesin ha-yat hikâyesi, tıpkı bir plâk gibi, günün birinde sona erer; fakat bir «uzunçalar» daha uzun süre dinlenir. Ancak Ziya herhangi bir «uzunçalar» değildi: o muazzam bir senfoni idi, ve, plâk günlerden

bir g n dursa dahi, o senfoninin na meleri kulaklarda, beyinlerde ve vicdanlarda  ınlamakta devam edip gidecekti.

Ve pl k d n, 21. Kasım 1990  ar amba g n  sabahı durdu..... senfoni ise onu tanıyanlar, kitaplarını, makalelerini okuyanlar ya adık a icra edilmekte devam edecektir.

Ziya UMUR K.:

Ziya ÜMUR K.:

Bilimsel Çalışma ve Masonluk

Cumhur FERMAN

Bilinmezleri (unknown) bilinirler (knowns) haline getirmek amacile girişilen ve sürdürülen her türlü zihinsel, ruhsal ve bedensel insan çabasını, **bilimsel çalışma** olarak tanımlıyabiliriz. Bu anlamda bilimsel çalışma, insanın hayal gücünü de içeren bir çabadır.

Bilimsel çalışma'nın **nedensellik** (illiyet, causality, sebep-sonuç bağlantısı); **rasyonellik** (akıl ve mantığa, mantık kurallarına uygunluk) ve **duyusal algılama** (beş duyu ile algılama - sensory perception) ilkelere uyularak yapılması zorunludur. Bunlara, bilimsel çalışma ilkeleri denilir.

Bu ilkeler dahilinde gözlem yapılarak verilerin toplanması; bu verilerin analiz ve yoruma tabi tutularak sentezinin yapılması ve sonuca ulaşılması süreci de bilimsel çalışma yöntemini oluşturur.

Bu incelememizin ilk kısmında, çağımız bilimsel çalışmalarının yoğunluk kazandığı konular üzerinde duracak; ikinci kısmında ise, çağdaş bilimsel çalışmalara masonik açıdan yaklaşıma çalışacağız.

I. Bilimsel çalışmaların, günümüzde en yoğun olduğu alan, mikrokozmik (atom içi, atom altı) âlemle ilgili olanlardır. James Maxwell ve Paul A.M. Dirac'ın öncülüğünde quantum mekaniği, quantum fiziği ve quantum teorisinde kaydedilen ilerlemeler sayesinde atom'un

en küçük parçacıkları (particel, quark) üzerinde yapılan araştırmalar, parçacıkların, kendi aralarında, ışıktan da daha hızlı, anında haberleşerek sinkronize hareketler yaptıkları gerçeğini ortaya koymuştur. «Atom içi bale» şeklinde nitelendirilen bu sinkronize hareket beraberliği, iki foton'un (ışık parçacığının) zıt istikametlere yönlendirilmesi (ejection) ve aynı yönde polarize olmaları veya sarkaç hareketile titreşimleri sağlanarak gerçekleştirilmiştir. Bu hal, fizikçilerin, foton'ların asla sinkronize hareket beraberliği içerisinde olamayacakları yolundaki görüşlerine rağmen vuku bulmuştur.

Quantum teorisi, atom içi haberleşmede, fizikteki en hızlı şeyin ışık olması ilkesi ile bilimsel çalışma ilkelerine ters düşen durumların varlığını da ortaya koymuş bulunmaktadır.

Quantum teorisinin bulguları, rasyonel bilim adamlarını aşırı derecede tedirgin etmektedir. Başta, A. Einstein olmak üzere, bir çok bilim adamı, quantum mekaniğinin ve quantum fiziğinin bulgularını geçerli kabul etmekle beraber böyle bir tesadüfiliği (randomness) ve de irrasyonelliği kabule razı olmamaktadırlar. Ancak, aralarında fransız teorisyeni Bernard d'Espagnat'ın da yer aldığı bir çok bilim adamı, irrasyonellik ve tesadüfilik anlayışını kabul etmekte; ve bu anlayışın, gelecek on yıllar içerisinde daha da etkin bir rol oynayacağına inanmaktadırlar.

Quantum teorisinin, varlığını ortaya koyduğu bu durum, bilim tarihinin muhakkak ki en önemli buluşlarından birisidir. İnsanlığın bu buluş sayesinde, bir çok bilinmezleri bilinir hale getirmesi, herhalde çok yakın bir gelecekte mümkün olacaktır. Halen İsviçre'nin Cenevre şehrindeki CERN araştırma merkezi ile Şikago'daki teknopol'da yer alan dairesel hızlandırıcı ile Stanford'daki doğrusal hızlandırıcı, atomu çok küçük parçacıklarına (particel, quark) ayırmak suretile quantum teorisinin uygulaması çalışmalarına sahne olmaktadır.

1990 yılı Nobel fizik ödülü, quantum fiziği ile ilgili bilimsel çalışmalarını nedeniyle İ. Friedman ve Henry W. Kendall adındaki iki Amerikalı bilgin ile Kanadalı bilim adamı Richard E. Taylor arasında paylaştırılmıştır. Kanadalı bilgin, Stanford Üniversitesi'nin doğrusal hızlandırıcısı'nda çalışmaktadır.

Çağdaş bilimsel çalışmaların ikinci önemli araştırma alanını, mak-

rokozmik (uzay, evren) âlemle ilgili olanlar teşkil etmektedir. Uzayla, evrenle ilgili bilinmezler, insanoğlunun daima ilgisini çekmiştir.

Uzay, 1980'lere kadar sadece gözle ve yeryüzü gözlem istasyonları aracılığı ile gözlenmiştir. 1980'lerde, yörünge gözlem istasyonlarının devreye girmesiyle astronominin ve astrofiziğin altın çağı başlamıştır. Avrupa Uzay Ajansı'nın X-Işını Astronomi Uydusu, 1983'de yörüngeye oturtulmuştur.

Uzaydaki elektromagnetik spectrum'u taramak ve yeryüzüne veri göndermek için dört Amerika uydu gözlem istasyonu yörüngelerine oturtulmuştur. Bunlar, sırasıyla, Uzay Kızılötesi Işın Teleskopu; Uzay Teleskopu; X-Işınları Astrofizik Gözlem İstasyonu; ve Gamma - Işınları Gözlem İstasyonu'dur. A.B.D. bunlara, geçen yıl beşincisini, Hubble Teleskopunu eklemiş bulunmaktadır.

Astronomi bilginleri, bu uydu gözlem istasyon ve teleskoplarının gönderdikleri veriler sayesinde evren'in gerçek fiziki yapısını ancak şimdi yeni yeni öğrenmeye başlamış bulunmaktadır.

Makrokozmetik âlemle ilgili önemli bir diğer bilimsel araştırma ve çalışma konusu, evrendeki başka gezegenlerde yaşayan akıllı canlı varlıkların mevcut olup olmadığı (Extraterrestrial Intelligence) sorusuna cevap aramak olmuştur.

19.cu asırda, matematikçi Karl Friedrich Gauss'un Sibiry'a'da dik-üçgen şeklinde büyük bir orman yetiştirilmesi teklifi; bu üçgenin kenarlarında kareler şeklinde ormanlar oluşturulması (pisagor teoremi) önerisi; büyük sahrada geometrik şekillerde büyük kanallar açılması ve bu kanalların su ve yakıtla doldurulup ateşe verilmesi teklifi; 1983 tarihinde girilen SETI-FRENCE projesi, eğer varsa, diğer gezegenlerdeki canlı ve akıllı varlıklara ışıklı ve görsel mesajlar göndererek onlardan cevap almak amacına yönelik çalışmalardan örneklerdir.

Bilimsel çalışmaların bir diğer önemlisini çağımızda süperiletkenlik (superconductivity) ve mikroelektronik konusunda yapılanlar teşkil etmektedir.

Bilim adamları, süperiletkenlerin (superconductors), yani elektrik enerjisini direncin yolaçaacağı herhangi bir kayba uğratmaksızın nakleden malzemelerin keşfi ve geliştirilmesi olayının, gelecekte elektrik

enerjisini direncin yolaçacağı herhangi bir kayba uğratmaksızın nakleden malzemelerin keşfi ve geliştirilmesi olayının, gelecekte elektrik enerjisi kullanan mamullerde büyük değişiklikler meydana getirmesini; ve halen mevcut olmayan yepyeni ürünlerin elde edilmesini imkân dahiline sokacağına inanmaktadırlar.

Süperiletkenlerin 1911 yılında Hollandalı fizikçi Heike Kamerlingh Onnes tarafından keşfi, bilgisayar devrinin başlayıp gelişmesinde de başlıca rolü oynamıştır. Bilim adamları, süperiletkenlerin keşfi olayını; elektrik enerjisinin bulunması ve atom enerjisinin açığa çıkarılması kadar önemli bir olay olarak kabul etmektedirler.

Mikroelektronik alanındaki bilimsel çalışmalar, ürünlerini 1940'lardan itibaren vermeğe başlamıştır. Amerikalı bilgin W. Schocley tarafından 1941'de transistor'un keşfi; 1947 yılında, yine Amerikalı X. Kilby'nin entegre devreleri (integrated circuits) buluşu, bilgisayarların esasını oluşturan mikroçip'lerde büyük ilerlemeler kaydedilmesine; mikroişleyicilerin (microprocessors) geliştirilmesine; bu sayede de süperbilgisayarların inkişaf ettirilip bilimsel araştırmalarda kullanılması na yolaçmıştır.

Quantum etkili elektronik (quantum effect electronics) alanındaki buluşlar sayesinde AlGaAs'den mamul mikroçip'ler üretilmesi yolu açılmış; bu sayede de, silikon atomunun sınırlayıcı 1/4 mikron boyutunun altındaki büyüklüklerde mikroçip ve bunları kullanan mikroişleyicilerin yapımı imkânı sağlanmıştır. Mikroişleyicilerde biyoçip'lerin, nöroçip'lerin kullanılması; süperbilgisayarlarda nöronet'lere geçilmesi yolları açılmıştır.

Cray I ve Cray II gibi süperbilgisayarlar, çok çapraşık ve karmaşık bilimsel çalışmaların yapılmasında, bilim adamlarına büyük ölçüde yardımcı olmakta, destek sağlamaktadırlar. Ancak, bu çok güçlü süperbilgisayarlar dahi bazı çok değişkenli bilimsel araştırma projelerinin yürütülmesi için yeterli görülmemekte; bu tür bilimsel çalışmalara başlanılması için daha üstün nitelikli süperbilgisayarların yapımı gerekmektedir. Amerikalı bilgin Seymour Cray ve diğerleri, yeni nesil süperbilgisayarlar yapımı için bütün güçleri ile çalışmaktadırlar.

Bilimsel araştırmalar için bilim adamlarının etkin ve en güçlü yardımcısı olan süperbilgisayarların (akıllı, düşünen makinelerin), mevcut gelişme hızı sonunda, insanlığı egemenliği altına alması tehlikesinin

kesinlikle mevcut olmadığı konusunda John Von Neumann, Jeremy Bernstein, Herman Goldstein, Warren S. McCulloch Walter Pitts gibi bilim adamları görüş birliği içersinde bulunmaktadırlar.

Süperbilgisayarların geliştirilmesi konusunda yapılmakta olan bilimsel çalışmaların özellikle gerçekleştirmek istedikleri hususlar arasında, bu bilgisayarların kendi programlarını (softwares) kendilerinin hazırlamaları; gerekli girdiler sağlandığında kendi benzerlerini (hardwares) imâl etmeleri; bakım, tamir ve idame hizmetlerini kendilerinin yapmaları, v.b. gibi mevzular yer almaktadır.

Çağımızdaki bilimsel çalışmaların çok önemli bir özelliği de, bu çalışmaların, «Teknoloji Şehri», «Teknopol», «Teknoloji Merkezi» veya «Araştırma Merkezi» gibi eşanlamlı deyimlerle ifade edilen ve sadece bilimsel çalışmaların yapılması için kurulmuş olan geniş alanlarda yürütülmekte olmalarıdır.

Kuruluş ve işleyişleri için gerekli büyük finansman kaynakları, geniş araştırmacı ve bilim adamı kadrosu ve kullandıkları ileri teknolojiler bakımından tam bir çok uluslu olma niteliği taşıyan ve küreselleşme (globalizasyon) olayının somut örneklerini oluşturan bu bilimsel araştırma merkezleri, dünyamızın halen gelişmiş ve gelişmekte olan yörelerine dağılmış olup sayıları da giderek artmaktadır.

Silicon Valley, California, A.B.D.; Route 128, Boston, Mass., A.B.D.; Research Triangle Park, North Carolina, A.B.D.; Austin Research Center, Texas, A.B.D.; Cambridge, İngiltere; Sophia-Antipolis, Nice, Fransa; Tsukuba Science, Tokyo, Japonya; Hsin-Chu Industrial Park, Taiwan; Shenzhen Special Economic Zone, Çin; ve Jaongcuacun, Çin bu teknopollerden bellibaşlı örnekleri oluşturmaktadır.

Bilim adamlarının en büyük arzusu, bu teknopollerin, insanlık için bir akıl ve hikmet, bir aydınlanma kaynağı olması; insanların yaşam kalitesi (quality of life) için bir kâbus haline dönüşmemesidir.

İnsanoğlu'nun bilme, öğrenme, keşfetme ihtiyacının tatmini için sadece bilimsel çalışmalarla yetinilmediğini; bilimsel çalışmalar yanında diğer bazı bilimsel olmayan çalışma ve araştırma yöntemlerinden de yararlandığını görüyoruz. Duyu ötesi algılama (Extrasensory perception) bunlardan bir tanesidir.

Bilimsel çalışma ilkelerinden biri olan Duyusal algılama (Sensory

perception) ilkesinin tam karşısını oluşturan Duyu ötesi algılama yönteminde, iletişim duyular ötesi bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Özellikle de, 1970 li yıllardan itibaren çok sayıda bilim adamının bu tür bir yaklaşımı reddetmediklerini; imkân dahilinde gördüklerini biliyoruz. State University of New York, Oswego, N.Y. öğretim üyesi Dr. Mahion Wagner'ın 1979 yılında yaptığı bilimsel bir araştırmanın sonuçları, bu durumu kanıtlar niteliktedir.

Gazeteci-yazar Arthur Koestler'in, bir İngiliz üniversitesinde parapsikoloji kürsüsü kurulması için 1963 yılında yapmış olduğu 750.000 dolarlık vasiyet, Oxford ve Cambridge üniversitelerince, bilime aykırı olduğu gerekçesiyle reddedilirken Edinbrough üniversitesi tarafından kabul edilmiş ve Üniversitede bir parapsikoloji kürsüsü kurulmuştur. Vasiyet sahibi A. Koestler'in ifadesiyle, parapsikoloji konusunda yapılacak araştırmalar, bilimsel çalışmalar bakımından yeni bir kopernik devrimi olacak kadar önem taşımaktadır.

Halen A.B.D. de, özel şahısların ve vakıfların yaptıkları yüzbinlerce dolar tutarındaki bağışlar yardımıyla, başta Princeton Üniversitesi olmak üzere, bir çok bilim kuruluşunda parapsikoloji araştırmaları yapıldığını görüyoruz.

«American Academy for the Advancement of Science» ın 1984 Bahar Toplantısında düzenlenmiş olan «The Edges of Science» konulu sempozyumda, şüphecilik ilkesini esas alarak UFO'lar, yani uçan daireler ile diğer uydularda canlı varlıklar bulunup bulunmadığı sorunu inceleme konusu yapılmıştır.

Yine, iki süper ülkenin, askeri amaçlarla her yıl ESP, parapsikoloji, Clairvoyance, telepati, telepatik iletişim, telekenetik, psikokinesis gibi psişik konularda milyonlarca dolar harcadıkları bilinen bir gerçektir. Her iki taraf da, karşı tarafın askeri sırlarını ele geçirmek; füzelerini havada iken etkisiz hale getirmek veya rotalarını değiştirmek; denizaltıların ve uzun menzilli füzelerinin yerlerini saptamak için sadece özel bir eğitimle yetiştirilmiş insanların (medyumların) beyin güçlerinden yararlanılması amacını gütmektedirler.

Stanford SRI Uluslararası Araştırmalar Merkezinin, A.B.D. Savunma Bakanlığı için yürüttüğü Uzaktan Görme (Remote Viewing) psişik yöntemi ile California ve New York şehri arasında psişik bir iletişim bağlantısı kurulması mümkün olmuştur. Yine bu nedenledir ki, psişik araştırmalar için son otuz yıldır her sene toplam 6 milyon dolar

harcayan Pentagon, 40 milyar dolarlık MX füzelerinin yerlerini gizleme projesinden, bu nedenle vazgeçme zorunda kalmıştır.

Duyu ötesi algılama (ESP) ile quantum fiziğinin atom içi âlem için ortaya koyduğu; henüz izahı yapılamamakla beraber varlığı inkâr edilemeyen gerçekler (parçacıkların, ışık hızından da daha çabuk, anında haberleşmelerinin sonucu olan atom içi bale; bir olayın, sebebi ortaya çıkmadan tezahür etmesi; v.b. gibi) birlikte ele alındığında psişik olayların büyük bir bölümünün izahı mümkün olabilmektedir. Telepati yoluyla bir düşüncenin, anında, bir beyinden, diğer bir beyine nakli; uzaktan görme ve uzaktan kontrol ederek yönlendirme; bir olayı volk'undan önce görebilme, algılayabilme durumlarında olduğu gibi.

Günümüzde yürütülen bütün bilimsel araştırmaların ortak tek bir amacı vardır. Bu amaç, Büyük Birleştirme Teorisi'nin (Grand Unification Theory) bulunmasıdır. Bu teori keşfedildiği zaman, mikrokozmik ve makrokozmik âlemlerdeki ortak düzenin izahı mümkün olacak; insanlık, asırlardır kafaları işgal eden sorunların, bilinmezlerin ortak nedenini açıklıyarak bilinirler haline dönüştürebilecektir. Albert Einstein'ın başaramadığını, Stephen Hawking ve diğer yüzlerce, binlerce bilim adamı ve araştırmacı, özellikle de quantum fizikçileri ve astrofizikçiler, başarmak için büyük çaba sarfetmektedirler.

21. ci asır, yukardaki açıklamalarımızın ışığında, bilimsel çalışmalar bakımından insanlık için büyük imkân ve ümitlerle dolu görünüyor. 21. ci yüzyılda, Büyük Birleştirme Teorisi gerçekleştirildiğinde; Süperbilgisayarların makine akli insan aklına eşdeğer hale geldiğinde; Uzay araştırmaları, hedeflerine ulaştığında; bilgisayar destekli iletişim ve ulaştırma, hedeflerine vasil olduğunda, muhakkak ki **uzay**'ın ve **zaman**'ın temel boyutları da değişecek veya değişebilir hale gelecek; şimdiye kadar açıklanamamış olanların açıklanabilmesi; öğrenilmesi mümkün olamamışların öğrenilebilmesi; nihayet, bilinmiyenlerin bilinir hale gelmesi imkân dahiline girecektir.

II. Bilimsel çalışmalarda, özellikle de çağdaş bilimin ve ileri teknolojilerin ürünleri olan yöntem ve araçlar sayesinde gerçekleştirilmiş bulunan başdöndürücü gelişmeler, insanlara düşünmek, yaratıcı faaliyetlerde bulunmak, yenilik yapmak için yeterince zaman bırakmaktadır.

Bilimsel çalışmaların, harici âlemdeki yükü hafifletmesi, masonik te-

Türk Mason Tarihinden Birkaç Yaprak

Abdurrahman ERGİNSOY

Masonluğumuzu bilmek her Türk Masonunun hakkı ve de ödevidir. Sanıyorum mason olmak yalnız Tekris edilmiş olmak demek değildir. Masonluğu öğrenip bilmek, tanımak ve mutlaka masonluğun kişilere vermek istediği faziletleri edinip özümsemek ve bunları sevgi ile harman edip toplumuna vermek ve aktarmak zorundadır. Masonluğu tanımak ve öğrenmek için masonluğun tarihini, müziğini, felsefesini, edebiyatını ve geleceğini öğrenmek, masonluğun bir düşünce ve ahlak sistemi olduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekir. Ana ilke ve kuralları ile derece kitaplarından

sonra her mason kendi memleketinin masonluğunu ve masonlarını tanımak zorundadır. Bundan sonra da dünya masonluğuna yönelmelidir. Böylece edindiği bilgilerle masonluğun amacını ve yapılması gerekli çalışmaları daha iyi anlayacak ve o'nu sevecektir. Bu sevgi ve tanıma onu asıl ödevi olan Masonca yaşamaya, ödevinin öteki gereklerini yerine getirmeye başlayacaktır.

Memleketimizde masonluk açısından doğrusu yararlı ve yetecek bilgileri verecek kitaplar maalesef yok denecek kadar azdır. Türk Mason tarihine ait

yayınlanmış kitapların ilki Eski Büyük Üstadlarımızdan Kemalettin APAK'ın **Ana çizgileriyle Türkiye'deki Masonluk tarihi** adlı kitap çoktan tükenmiş ve yenisi de basılmamıştır. Bu kitaba ve ilâve bazı bilgilerle dünya masonluğu hakkında bazı bilgilerle Fikret Çeltikçi kardeşimizin **Tarih Notları** kitabı yayınlanmıştır. Bunların dışında kitap olarak başka bir yayın yoktur. Genel Masonluk üzerine bazı yayınlar bunların dışındadır. Yayınlanmış bu tarih kitapları ana bilgi kaynağımız olmakla beraber son yıllarda edindiğimiz bilgiler karşısında bu kitaplarda eksik ve yanlışlar bulunduğu ortaya çıkmıştır.

Lacalarda tarih konusunda yapılan konuşmalardan pek çoğu hatta belki hepsi yukardaki kaynaklara dayanmışlardır. Yabancı kaynaklardan yararlanan kardeşler ise pek azdır. Mimar Sinan dergimizde pek çok eksikliği gideren ve yanlışları düzelten bilgiler zaman zaman yayınlanmaktadır. Ancak bu bilgilere bile başvurulmadan yapılan Türk Mason tarihi konuşmalarına rastlanmaktadır. Bu husus bize kardeşlerin araştırma yapma zahmetine katlanmadıklarını, pek çok kardeşimizin dergimizi bile okumadıklarını göstermiyor mu?

Bir başka husus ta bazı kar-

deşlerin elinde veya yakınlarında bulunan bilgilerden yararlanmadıklarıdır. Bu kardeşler bu bilgilerin ortaya çıkmasına yardımcı olmuyorlar veya bu bilgilerle ilgilenmiyorlar deyebiliriz. Bu bilgileri Mimar Sinan L.: sına veya Arşivimize verebilirler. Bu arada Dündar Erendağ kardeşimizin İDEAL Locasının uykudan sonraki uyanış ve faaliyete geçişi hakkındaki bilgileri araştırıp ortaya koyması bizleri gerçekten sevindirmiştir. Kardeşlerimize bunun bir hatırlatma olmasını diliyoruz. Öte yandan 1935 olaylarının üzerinden ellibeş yıl geçti, Uzun bir süre! Ama halâ açıklıkla olayı öğrenemedik. Bir Osman Koylan kardeşimizin verdiği bilgilerle yetiniyoruz. Ama Zeki BELGİN, Cevat Memduh ALTAR ve daha bir çok kardeşimiz hep susuyorlar. Her halde bir bildikleri var! Mimar Sinan Dergimizde yabancı literatürlerden aktarılan bilgilere seviniyorum. Bu kardeşlere katılarak edindiğim bilgileri Kardeşlerime sunmak istiyorum...

K. APAK kardeşim yukarda adı geçen kitabında Uranie veya Uranis veya Orhaniye adlı locanın Kırım savaşından sonra İngiltere Büyük Locası tarafından İzmirde kurulmuş olabileceğini, ancak fazla bir bilgi bulunmadığı yazılmaktadır. Gerçekte İz-

mirde Orhanie adlı bir loca vardır ve İtalyan Gr. Or.'a bağlıdır. 1. no.lu belge M. Benmar adlı kardeşin Çıraklık diploması, 2 no. lu belge aynı kardeşin Üstadlık diplomasıdır.

Dictionnaire Universel de la Francmaçonnerie'deki Türk masonluğu bölümünde Localar listesinde İtalyan Gr. Or. bağlı Stella Jonia locası 1864 te İstanbul'daki İtalyan Locası tarafından kurulmuş olduğu ifadesi bulunmaktadır. Apak Kardeşimizin kitabında bulunmayan bu loca 3 No.lu belgede görüldüğü üzere bir mavi loca olmayıp bir Şapıtrdır ve yukarda adı geçen kardeşimize aittir. Bu kardeşimiz Adil KÖNİ kardeşimizin büyük babasıdır. Belgeler bu kardeşimizden alınmıştır.

4 No.lu belge ise 1923 yılında Antakya'da Antiochus aldı locaya ait olup Mahmud Sait TOSYAVİ kardeşimizin diplomasıdır. Bu loca Fransız Gr. Or. ına bağlıdır. Bu kardeşimiz Ankara vadesinde Raif TOSYALI kardeşimizin babasıdır. Bu locayı henüz hiçbir literatürde bulamadık, belki Gr. Or. listesinde. Aynı yıllara ait 5 No.lu belge Resne locası üyelerinden M. Alaattin MİZANOĞLU kardeşe aittir. Ebedi Meşrike göçmüş o-

lan bu kardeşimizi tazimle anarken, Adil KÖNİ ve Raif YOSYALI kardeşlere de verdikleri belgeler ve yaptıkları yardımlar için teşekkürlerimi sunarım. Gönlümüz gibi bilgilerin çoğalmasını istiyor. Bu arada edindiğim bir başka bilgiyi de aktarmak istiyorum.

Rahmetli Rıfki Tuygan kardeşimiz (Fuat Tuygan Kardeşimizin babası) I. nci dünya savaşı başlarında Konya'da bir loca kurulduğunu ve bu locada çalıştıklarını, bu locanın Halepten izin alınarak kurulduğunu, üyelerinden birinin Konya mebusu Mehmet Emin bey olduğunu, ölümünden bir süre önce Ankara'da bir sohbetimizde anlatmışlardı. O zaman bu locanın Üst. Muh..nin Osmanlı Bankası Konya şubesi Müdürü SARDAKI kardeşin olduğunu, o locaya ait belgelerin ve bilgilerin Sardaki kardeşte olduğunu ifade ettiler. Sardaki kardeş sanıyorum 8-10 yıl önce İstanbul'da ebedi meşrika göçmüşlerdir. Bu kardeşin terekesinden acaba yararlanılmaz mı? Bu locanın Sivasta kurularp çalışan ve Üst. Muh..ni Akfon Sarıdaki olan bu loca ile bir bağ olabileceğini düşünmekteyiz. Bu loca I. nci dünya savaşı sonunda kapanmıştır...

Certificato di Apprendista

Noi Ven., ed Offici della R. L. *L. Rossi* regolarmente costituita all'Or. di *Lombard* dichiariamo che il C. F. *W. Bassano* a *Lombard* è membro effettivo della nostra Officina, e possiede il grado di Apprendista.

Inviata tutte le L.L. e F.F. regolari di riconoscimento come tale, ammettendolo ai lavori del suo grado, e di prestargli, in caso di bisogno, aiuto e soccorso, con promessa di perfetta reciprocità.

Dato all'Or. di *Lombard* il giorno *quindici* mese di *gennaio* dell'anno *1880* della V. L.

1. *Pres.*

2. *Vice.*

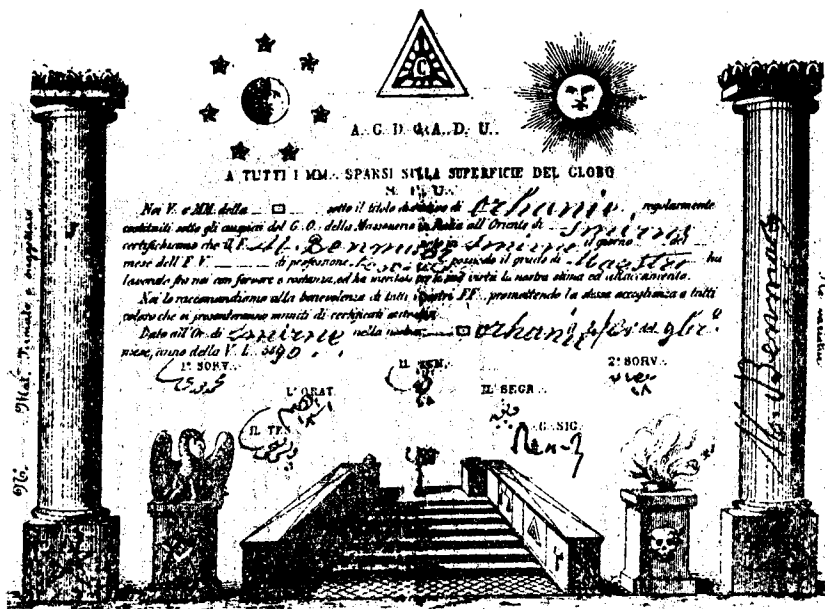
3. *Secr.*

4. *Segr.*

5. *Contr. Sigilli.*

Lombard

6. *Secr.*

گیتو ویدیم ویدیم برین ذوق و به ما خود به خود ذوق و به ما
 اعفانه به بلایین و به ما خود به خود ذوق و به ما
 به ما خود به خود ذوق و به ما
 به ما خود به خود ذوق و به ما

Belge : 2

Belge : 3

LIBERTÉ

LE GRAND ORIENT

ÉGALITÉ

FRATERNITÉ

DE FRANCE

SUPRÊME CONSEIL pour La France
et Les Possessions Françaises

A TOUS LES FRANCS-MAÇONS RÉGULIERS

SALUT FORCE UNION

Sur la demande présentée par le **R. S. "Antioche"** O. de Antioche
 et sur son allusion que le **S. Mohamed Saïb Essirou**, loge de Boulogne
 né à Antioche le 1885... demeurant à Antioche
 a été reçu par elle au grade de Maître le 25 Septembre 1923
 Nous, Réguliers du R. S. C. O. S. avons délibéré et
 le présent diplôme de M. pour qu'il jouisse de tous les droits attachés à ce grade le reconnaissant
 au plein et entier de nos S. S. reconnaissant ses droits à tous leurs droits nationaux
 étrangers ainsi que de tous autres privilèges et régimes.

Belge : 4

Schaw Yasaları

Derleyen ; Celil LAYIKTEZ

Schaw İskoçya'nın Sauchle köyünden tanınmış bir allenin adıdır. William Schaw 1550 de doğmuş, çocuk yaşta kraliyet sarayında görev almış, henüz 10 yaşındayken, Danimarkalı Ann'in gelin olarak Edinburg'a getirilmesi için Kopenhag'a giden heyette yer almıştı. Schaw 1584 de İskoçya'nın baş mimarı sonra da başbakan olmuştu. Bu arada ticarete ve esnaf loncalarına getirmiş olduğu düzen nedeniyle daima anılacaktır. Oturuk bir kişiliğe sahip olan Schaw İskoçya'nın en güçlü adamı olabilmiş, 1602 de, henüz 52 yaşındayken hayata gözlerini yummuştu. Herhangibir locaya kaydının olup olmadığı bilinmemektedir. Ancak, Mimarbaşı ve Masonların Başkanı sıfatıyla, Schaw 1598 ve 1599 da iki dizli yasa yayınlamıştı. İlk dizlide İskoçya'da mason mesleği düzenlenmişti; ikinci dizlide ise, Kilwinning Locasına Batı İskoçya'da bulunan tüm localar üzerine murakabe görevi verilmişti.

Birinci ve İkinci Yasalar (Schaw Ms)

Schaw Yasalarının ilk dizisinde Kardeşlere nizamlara uymayı, Nazırlara (Üs. Muh.), Deacon'lara (yardımcılar, Tören Üstadları) ve Ustalara karşı itaatkâr olmayı, dürüst, gayretli, çalışkan ve başdik olmayı emreder. Bu yasaya göre, hiç kimse başarıyla sonuçlandıramıyacağı bir işi üzerine alamaz ve hiç bir Usta da, bir önceki Ustanın izni olmadan onun yerine geçemez veya bitmemiş bir işi teslim alamaz. Nazırlar yılda bir seçilirler. Hiçbir Ustanın, ömrü boyunca, üçden fazla çırağı olamaz. Çırakların asgari bağlı kalacakları süre yedi yıldır ve ikinci bir yedi yıllık hizmet süresini geçirme-

den Kalfa olamazlar. Ustalar, zabıtlara geçirilmek üzere, loca Nazırına (Başkanına) bilgi vermeden Çıraklarını satamazlar veya yeni Çırak alamazlar. Bir Usta veya Kalfa'nın kabulü veya tebennisi, biri Nazır olmak üzere, en az altı Usta ve iki Çırağın huzurunda yapılmalıdır. Merasimin tarihi ile Usta veya Kalfa'nın isim ve markası, altı Usta, iki Çırak ve Rehberin isimleriyle birlikte tersimat kitabına kaydedilir. Hiç kimse ustalığı sınanmadan tebenni edemez. Bir Usta başka bir zanaatkârın hesabına çalışamaz, çıraklık eğitiminden geçmemiş bir hariciyi kullanamaz, uşaklarını çırak veya kalfaların yanında çalıştıramaz. Çırakların on pound değerinden fazla bir iş almaları yasaktır. Usta, uşak veya çıraklar arasında olabilecek herhangi bir ihtilaf locaya yirmidört saat içinde bildirilecek ve locanın yargısı aynen kabul edilecektir. Usta ve diğerleri iskele kurarken tüm gerekli tedbirleri alacaklar ve ihmallerinden dolayı kaza vukuunda, Usta olarak değil, başkalarına tâbi olarak çalışacaklardır. Ustalar kaçak Çırak kabul edemezler. Yasal tebligat yapıldığında tüm üyeler toplantılara katılmalı, ve toplantıda hazır bulunan tüm Ustalar, birbirlerine ve iş sahibine karşı yapabilmiş oldukları kötü-lükleri itiraf etmek üzere «büyük yemin»lerini tekrarlamalıdır. Son olarak, kesilen para cezaları loca görevlileri tarafından tahsil edilir ve gerekli dağıtımı yapılır.

İkinci yasalar Edinburgh Locasının ilk ve asıl İskoçya Locası, ikincisinin Kilwinning, üçüncüsünün de Stirling Locası olduğunu teyid eder. Bu yasalara göre Loca Nazırları (Başkanları), localarına bağlı masonlar hakkında bölgelerindeki ihtiyarlar heyetine karşı sorumlu tutulurlardı, Nazırların seçimi de onların denetiminde yapıldı. Bu yasalar, ayrıca, Kilwinning Locası Nazırlarına bölgelerindeki Kalfaları «sanat, zanaat, bilim ve eski hatıralar» (*) üzerine sınamaya yetki vererek onlar hakkında kendilerine sorumluluk tanırdı. Kalfalar kabul edilmenden önce Locaya ziyafet masrafına karşılık on pound, on şiling değerinde de eldiven vermeliydiler. Ayrıca Kalfalar «yeterli deneme» ve «mesleki sanat hafızası» (*) ispatı olmadan kabul edilemezlerdi. Çıraklar kabul ettiklerinde altı pound ödemeli veya ziyafet masrafını karşılamalıydılar. Kilwinning Locası Nazırları ve Görevlileri sorumluluklarında bulunan tüm Usta ve Kalfalara senelik yeminlerini ettirmekle görevliydi. Üyeler ve uşakların eğitimden geçmemiş haricilerle (cowan) beraber çalışmalarına izin verilmezdi.

(*) an'aneler (C.L.) Freemason's guide and Compendium Bernard Jones

İçimizdeki Kuvvetler ?

Raşid TEMEL

Bu yazı Albert Pike'in *Morals and Dogma* kitabından derlenmiştir.

Evvela Albert Pike K. hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. O, Masonluğun bir ahlak sistemi olarak bütün ülkelerin halklarına ve temiz inanışlarına uygun olduğunu, ana inançların bütün prensiplerini koruduğunu, bu prensiplerin bütün dinlerin temeli olduğunu ve hiçbirine ters düşmediğini öğretmiştir.

Yani 1723 deki Anderson dan sonra, Masonlukta laikliği yüksek derecelere de yerleştirmiştir.

Albert Pike'e göre hakiki bir Mason, hergün başka insanların daha akıllı ve daha iyi olma-

sına çalışan, aynı zamanda devamlı olarak kendini de daha akıllı daha iyi yapan insandır. Kendimiz için yaptıklarımız bizimle beraber ölür. Başkaları için ve dünya için yaptıklarımız kalır ve ölümsüzdür, diyor.

Şimdi konumuz olan içimizdeki kuvvetlere dönelim:

İnsanın sahip olduğu, kontrolü altında tuttuğu, etkisi altında kaldığı bütün kuvvetler, onun çalışma aletleridir. Kalbi kalbe bağlayan dostluk ve sevgi, yapışma cazibesi gibi bir kuvvettir. Tıpkı kum zerrecilerinin aynı kuvvet altında kitle halinde kayma oluşu gibi. Eğer bu yapışma yasasını kaldırmak mümkün olsaydı, bütün dünyalar, güneşler

bir anda gözükmeyen toz haline gelirler ve yok olurlardı. Dostluk, şefkat, sevgi bağları da yok edilirse, insanlar öfkeli vahşi canavarlar haline gelirlerdi. Bir toplum veya memleket felaket veya tehlike ile karşılaşsa, onun bireyleri sevgi ve bağlılık sayesinde birbirlerine daha yakın ve kaynaşmış olurlar.

Kurmak istediğimiz insanlık mabedinin harcını oluşturan bu açıklamadan sonra, tuğlalarını meydana getiren içimizdeki kuvvetleri de şöyle özetleyebiliriz:

1 — Ahlak bir kuvvettir. O, beynimizle kalbimizin hakikat ve fazilete olan magnetik cazibesidir. Tıpkı magnetik hassası olan pusula ibresinin yanılmadan kuzeyi göstermesi ve gemiciyi uqsuz bucaksız denizlerde, fırtınalar ve kasırgalara rağmen salimen limana getirmesi gibi. Ama gemi kuzeye fazla yaklaşırsa, o zaman ibre doğru göstermez. İşte o zaman denizci ümitsizliğe düşer, enerjisini ve cesaretini kaybeder. Bu, tıpkı büyük ahlak kurallarının bozulması, yitirilmesi, böylece insan ruhunun çaresiz kalmış, belirsiz, inançsız olarak hayatın cereyanlarının merhametine sığınarak sürüklenmesine benzer.

2 — Şeref ve görev de bir Mason için gemiye yol gösteren kutup yıldızı gibidir. Bu gerçe-

ğin bilincine varırsak herhangi bir deniz kazasını önlemiş oluruz. Böylece şeref ve görevin iç kuvvetleri ile idare edilmeyen ve bunları göremeyen bir Mason yolunu şaşırır, ortalıktan silinir. Şerefsiz bir şekilde yok olunca da, kimse tarafından hatırlanmaz, arkasından da göz yaşı dökülmez.

3 — Kamuoyu da büyük bir kuvvettir. Bunun cereyanları da atmosferinki gibi karmaşık ve anlaşılması güçtür. Ama hür memleketlerde sonsuz kudrete sahiptir. Devlet adamlarının görevleri de genel görüşü şekillendirmek kontrol ve idare etmektir. Kontrolün derecesine göre de bu iş faydalı, yapıcı veya yıkıcı bozucu olabilir.

Uygar dünyanın kamuoyu uluslar arası yasalarıdır. Bunlar kesin ve sınıflandırılmış olmamalarına rağmen çok büyük bir kuvvettir.

4 — Alışkanlık (itiyat) da büyük bir kuvvettir. O, ikinci bir tabiatımızdır. İnsanlarda olduğu kadar milletlerde de kuvvetlidir. Peşin hükümler insanlara ve milletlere ihtiraslar gibi verilmiş bir kuvvettir. Ama kuvvet olarak iyilik için, ustalıklı ve doğru şekilde kullanıldığı takdirde yararlı olabileceği gibi, hesapsız kullanılırsa yıkıcı olur.

5 — Bunların hepsinin üstünde

yurt sevgisi, devletle iftihar, aile sevgisi de çok büyük kuvvetlerdir. Bunların hepsini teşvik ediniz. Toplumunuzdaki insanlara bunları ısrarla aşılayınız. Ev ve ailenin sağlamlığı yurt severlik için şarttır. Göçebe bir kavmin yurt sevgisi az olur.

6 — Eğer iyi bir konuşma gücüne sahipseniz, bu da bir kuvvettir. Onu, öğretmek, insanları yozlaşmaktan kurtarmak gibi gayeler için kullanmaya dikkat ediniz. Halkı yanlış yola yöneltmek ve baştan çıkarmak için kullanmayınız. Kiralanmış bozguncu hatipler halkın hürriyet ve ahlakının katilleridirler.

7 — Azim de bir kuvvettir. Sınırları tam olarak bilinmez. Azimlin içindeki güç sayesinde insandaki ruhsal ve ilâhî özellikleri görebiliriz. Dünyayı sadece zekâ sahibi olanlar değil, azim ve hareket sahibi olanlar idare ederler.

8 — Ve nihayet en büyük manevi kuvvet sadakat, ümit ve hayırseverliktir. Sadakat en doğru akıl ve hikmet ve bütün idarelerin temelidir. Ümit, kuvvet ve başarıyı sağlar. Hayırseverlik ise ahenk ve güzelliştir. Buda ortak çabaları mümkün kılar. Bütün insanlar bu kuvvetlere ulaşabilme imkânlarına sahiptirler. Bu kuvvetlerle yönetilen insan toplulukları, dünyada

sonsuz güce sahip olurlar. Eğer Masonluk denilen insan topluluğu bunları uygulamada aciz kalıyorsa, bunun sebebi artık bu kuvvetlere sahip olmamasıdır.

İnsanda, devlet adamında, kralda veya din adamında bulunan akıl ve hikmet, bu saydığımız kuvvetlere tam ve doğru olarak önem verilmesine bağlıdır. Bu kuvvetlerin bazılarının tam olarak önemsenmemesi ise, memleketlerin kaderlerini etkiler.

Bir düşüncenin iyice tartışılması veya kâfi derecede tartışılmaması, ekseriya milyonlarca hayatın kaybına sebep olur. Politik ekonomide ve devlet idaresinde bu kuvvetlerin fazla veya eksik hesap edilmesi sonucunda birçok yanlışlıklara düşülmüştür. Herşey insan çabasının ürünüdür. Ama bir insanın mahsul üzerinde harcadığı çalışmanın kıymeti, güneş ve yağmurlarla kıyaslandığı zaman çok sönük kalır.

Bir memleketin ahlâk ve dürüstlüğü, ahlâk kıymeti ve bilgisi onun güneşi ve yağmurudur. Devamlı değişen, artan ve azalan rüzgâr cereyanları ise kalabalığın sahte heveslerini, ihtiraslarını, ani duygularını ve heveslerini simgeler. Bunlar ise devlet adamları tarafından önemle göz önünde tutulmalıdırlar.

Barişta büyük bir refah ve zen-

ginlik unsurudur. Sosyal ilişkiler ve insanların yararlı bir şekilde birleşmeleri, para ile ölçülemeyecek değer taşır. Bir memleketin büyüklüğünün, aydınlarının, kahramanlarının hatıraları ve ölümsüz düşünceleri, geçmişin hale ve geleceğe olan paha biçilmez miraslarıdır.

Bütün bunların maddi değerleri de vardır. Çünkü ancak bunlarla birleşerek ve bunların yardımı ile insanın çabası refah getirebilir. Bunlar milli dürüstlük, kahramanlık, şan, şeref, bereket ve sonsuz şöhrete ek olarak maddi zenginliğinde başlıca unsurlarıdır.

Hiç şüphesiz doğum ölüm ve cinsi arzular, insanlığın varlığı için lüzumlu olan esaslı ve devamlı şartlardır. Bunlar dünya yüzünde devamlılığı sağlarlar. İnsanların çoğu yaşam kaygusuna düşmüş olup zekâlarını terbiye edecek, geliştirecek vakti bulamazlar. Öleceğini bilen insan şimdiki zevkleri ilerdeki daha büyük zevkler için feda etmez. Kadın arzusu ölmez, bunun korkunç ve kontrolsüz bir kadere ulaşması uygarlığın ilerlemesine paralel olarak artmaktadır.

İnsanlar hergün biraz daha hür olmaktadırlar, çünkü insanın hürriyeti onun akıl ve hikmetindedir. İnsan kendi geleceğinin

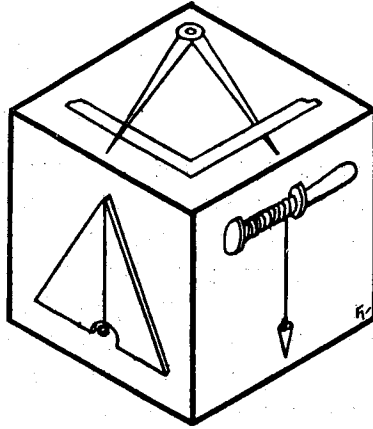
teminatını düşünebilir ve sonuçlarını şimdiden toplayabilir, yaşam hakkında geniş görüşlere sahip olabilir ve devamlı olarak doğru yolu tayin edecek kuralları çıkarabilir. Böylece duygularını ve tutkularını kontrol altına alabilir. Her isteğini rüzgârın önünde kuru bir yaprak gibi kontrolsüz bırakmayıp, içindeki bilgilerin ışığında uygulamaya gücü yeter.

Öyleyse kimse cesaretini kaybetmemeli ve ilerleme için harcanan çabaların ziyan olacağına katiyen inanmamalıdır. Doğada ziyan diye birşey yoktur. Ne madde, ne kuvvet nede bir hareket veya bir düşünce ziyan olmaz. Bir düşünce bir eylem kadar önemlidir. Bazen bir düşünce ihtilallerden daha büyük sonuçlar, hatta ihtilallerin kendisini doğurur.

İnsan hatasıyla ve hareketleriyle günün birinde düşünen insan olabilir. En ileri memleketlerde bile akıllılardan çok cahiller, zenginlerden çok fakirler, düşünürlerden çok otomatik iş gören insanlar vardır. Bu orantı ise en aşağı bire bindir. Fikir birliği bu şekilde elde edilmektedir. Öyleyse bu düşünmeyen katabatlığın düşünebilen idareciler, aydınlar, inancılı kişiler tarafından idare edilmesi lazımdır. Mühim olan diktatörlüğe heves etmeyecek liderlerin bulunmasıdır.

İşte Masonluk bu yararlı, tutkusuz ve çıkar aramayan yol gösterici olmayı amaçlamaktadır. İnsanlarda iman, geleceğine karşı ümit, birbirimize karşı sevgi ve şefkat olduğuna inanan Masonluk ve Mason, daima ça-

lışmalı öğrenmeli ve öğretmelidir. Herkes kendi imkân ve yeteneklerine göre en uygun olanı yapmalıdır. Bunu yapmayanlar Allahın insana en büyük vergisi olan içimizdeki kuvvetleri boş yere harcıyor demektir.

Hürmasonluğun Doğuşu

(The genesis of Freemasonry)

Nezih RONA

Hürmasonluk 24 Haziran 1717 de dini bir bayram günü dünyaya geldi. Doğduğu yer Londra'da Kaz ve Izgara adlı bir lokanta idi. Aynı zamanda bir biraخانه olan bu lokanta, henüz altı yıl evvel Sir Christopher Wren K.'miz tarafından Gotik stilin bütün haşmeti ve zerafetile tasarımlanmış ve inşa edilmiş olan Saint Paul Katedral Meydan'ında bulunuyordu. Bu Meydan o devirde ikiyüzbin nüfuslu Londra şehrinin en saygın bir yeri olarak sayılıyordu. Burada ve bu tarihte, Spekülatif Masonluğun ilk Büyük Locası olan Hür ve Kabuledilmiş Masonluğun Büyük Locası örgütlendi.

Bugün dünyada mevcut her türlü ad ve rit altında olan mason birlikleri, dolaylı veya dolaysız kökenini bu örgütten almıştır.

Masonluk, fakir fakat namuslu bir aileden dünyaya geldi. Ne yazık ki o devrin hiçbir yayın organı onun doğuşunu müjdelememiş. Ayrıca, varoluşunun ilk dört yılında örgütün bir sekreteri bulunmadığından bugün elimizde hiçbir kayıt bulunmamakta. Devrin ne bir baş nede son sahife yazarı onun varlığından bahsetmemekte.

Kuşkusuz, o ilk dört yıl süresinde KK.'mizin ne yaptıklarını bugün çok bilmek isterdik. Böyle olmakla beraber, bugün Hürmasonluğun dünyanın dört yönüne yayılabilmiş olmasından, kurdukları örgütün

ne denli sıhhatli ve sağlam temeller üstüne oturtulmuş olduğunu anlıyoruz.

Hürmasonluğun ilk dört yılına ait devrede, KK.'mizden ancak on-on-ikisinin adlarını biliyoruz. Bunlardan en ünlü üçünün adlarını ve Hürmasonluğun doğuşuna yapmış oldukları katkıları, her masonun çok iyi bilmesi gerekir.

Bu üç ad'dan en ileri geleni, John Theophilus Desaguliers dir. Bir protestan rahibi olan baba Desaguliers ve ailesi, inançlarından dolayı, Fransa'dan kovulmuşlar ve İngiltere'ye sığınmışlardı.

Ailesine ve binlerce Fransıza karşı, devrin kokuşmuş ruhban sınıfı ve müstebit idarecileri tarafından yapılmış olan haksızlıklara karşı mücadelesinde, Desaguliers'nin Hürmasonluk yolunu seçmiş olduğunu varsayarsak, sanırım yanılmamış oluruz.

Desaguliers Oxford mezunu idi. Aynı Üniversite ona sonraları Hukuk Doktoru payesini vermişti. Kendisi ayrıca derin bir ilahiyatçı, büyük bir matematikçi ve doğal felsefe alanında yorulmayan bir araştırmacı idi. Kuşkusuz bu üçlü niteliğin, Masonik Ritüellerimizin bir tüm haline gelmesinde büyük bir payı vardır.

Sacayağın ikincisi, George Payne adında ünlü bir kadim zaman tarihçisi ve saygın bir bilim adamı idi. Hürmasonluğun usul ve kaide-leri onun tarafından düzenlenmiştir. George Payne'i, Masonik Hukukun babası olarak tanımlayabiliriz.

Üçüncü ayak ise, Hürmasonluğun ilk devresinde değerli hizmetler vermiş olan James Anderson adında Skoçyalı bir İlahiyat Doktoru ve Presbiteryen Kilisesinin vaizi idi.

Bu devredeki Ritüelin içeriği hakkında kesin bir bilgi sahibi olmakla beraber bunun tek dereceli bir Ritüel olduğunda hiç bir kuş-kumuz yoktur.

Operatif Mason'lar, Localarına, iyi ailelere mensup, hürdoğmuş er-gin yaşda gençleri kabul ediyorlardı. Onlara, yedi yıllık bir çırak eği-tim sürecinde inşaat san'atının her türlü bilgisini, inceliğini ve sırla-rını öğretiyorlardı. Ustalarından aldıkları icazet ile, San'atta kalfa olarak kabul ediliyorlardı. Böylece, onlara gerek duyulan yörelere serbest seyahat etme imtiyazına ve kalfa yevmiyesi almaya hak ka-zanıyorlardı. Operatif Masonluğun bu geleneğinden esinlenerek Spe-

külatif Masonlar, ilk devrelerinde, yalnızca bir tekris yapmak sureti-
le kişiye, Hürmasonluğun bütün hak ve imtiyazlarını tevcih ediyorlar-
dı.

1646 yılından başlayarak İngilterede Operatif Mason Locaları, artan
bir hızla operatif özelliklerini kaybedip, birer sosyal dernek haline
dönüşüyordu. Meslekten olanların dışında birçok kimse örgüte kabul
ediliyordu. O devirdeki bu akım daha ziyade günümüzün Rotaryen,
Lions ve benzeri toplulukları gibi bir sohbet yemek masası etrafında
toplanarak, toplumun yararına uygun görülen çeşitli ciddi konuları
tartışmayı amaçlıyordu.

Böyle bir dönemde, İngiltere Localarında, büyük bir olasılıkla Köln'-
den alınmış Alman kökenli bir tekris Ritüelinin uygulandığı görülü-
yor. Mason yazarları bu basit ve ham Ritüel'in, günümüzün gelişmiş
Ritüelinin temellini oluşturduğunu kabul ediyorlar ve makul bir kesin-
likle günümüz Çıracak Mason derecesine tekabül ettiğini söylüyorlar.
Kesin olarak bilinen bir husus varsa oda, o devirdeki Çıracak Mason
derecesinin ceza işareti, dokunuş, geçiş kelimesi ne ise bugün de
aynısıdır.

1721 - 1725 yılları, Masonluğun tek dereceli sistemden üç dereceli
sisteme geçiş dönemidir. Bu dönem aynı zamanda gerçek Operatif
Masonlarla, Gentlemen Mason diye adlandırılan Spekülatif Masonlar
arasındaki ihtilafın sona erdiği bir dönemdir. Başka bir deyimle, Spe-
külatif Masonların Localarda tam kontrolü ele geçirdikleri bir dönem-
dir.

Dr. Desaguliers masonluğa ek iki dereceyi getirirken son derecede
temkinli idi. Zira bu dereceler, nede olsa kardeşler arasındaki eşit-
lik ilkesini bozucu bir görünümde idi. İlk Kalfa derecesi 1721 yılında
Londra'da tevcih edildi. Aynı yıl, Desaguliers, Edinburgh'a yaptığı bir
seyahatda bu dereceyi Edinburgh Locasına kabul ettirdi. Edinburgh
Locasının tutanakları dünyanın en eski Loca tutanakları olup
çok eskilere, hatta 1598 yılına kadar iniyor. Edinburgh Locası
Londra Locaları gibi, uzun bir zamandan beri operatif olmayanlara
da Masonluk payesini veriyordu. Her iki Locanın temel menşei Al-
manya olduğu için, ikiside tek dereceli masonluğu uygulamakta idi-
ler.

Belgelerden anlaşıldığına göre, Üstat derecesi Skoçya'da daha son-
raları uygulanmıştır. Bu kayıtlar, Üstat derecesinin Skoçya'da ilk de-

fa, Skoçya Büyük Locasının kuruluşundan bir yıl sonra, 1837 de tevcih edildiğini gösteriyor.

Skoçya, ötedenberi İngiliz Ritüellerini kabul etmiştir. Skoç Ritüellerindeki Mark Üstat derecesi, Skoç Üstat derecesinin bir tamamlayıcısı olarak kabul edilmektedir. Skoçya'da, her Üstat Mason aynı zamanda bir Mark Üstat derecesine yükseltilmektedir. Bu derece, Amerika'da Royal Arch Şapitlerinde tevcih edilen derecenin aynıdır. İngiliz masonluğu, hiçbir zaman Mark Üstat derecesini kabul etmemiştir.

Kalfa derecesi ilk defa 1721 yılında tevcih edilmiş olmakla beraber, bu derecenin Büyük Loca tarafından resmen kabul edilmesi 1723 yılında olmuştur. O zaman bu derece, yalnız Büyük Loca tarafından, üç aylık toplantılarda tevcih ediliyordu. Kalfa derecesine yükseltilenlere, aynı zamanda Büyük Loca'ya üye olmak koşulu da getirilmişti. Bildirdiği gibi Üstat derecesi ilk defa 1725 yılında ortaya atılmış ve derecenin tevcihi ise bir kaç yıl sonra genelleşmiştir.

Böylece 1725 yılı, Spekülatif masonluğun üç dereceli bir sistem veya rit halinde tamamlandığı tarihtir. Bazı eklentiler, çıkarmalar veya zarıfletmeler hariç, halen elimizde uyguladığımız ritüeller temelinde, 1725 Ritüelinin aynıdır.

Dr. James Anderson'un Hürmasonların Teşkilat Tüzüğü (The Constitution of Freemasons) adlı (1) kitabı ilk defa 1725 yılında yayınlandı. Bu kitap Hürmasonluğun ilk elli yılında sürekli olarak bir el kitabı olarak kullanıldı. Kitap, üç bölümden oluşmaktadır. Birincisi: Masonluğun Tarihi, ikincisi: Hürmasonluğun eski mükellefiyetleri, üçüncüsü ise: George Payne tarafından derlenen genel nizamlar.

Birinci bölüm bir peri masalından başka bir şey değil. Bu bölüm gözardı edilebilir. Bu bölümün en ilginç tarafı, son iki yüz yıl içinde, devrimizin, Mason tarih araştırmacılarının o devre kıyasla kadim tarihimize hakkında ne denli derin bilgiler toplamış olduğudur. İkinci ve üçüncü bölüm en önemlileridir. Bu bölümler bize masonik ödev ve davranışlarımızın temelini bildiriyor. Bu kaynaktan daima bir şeyler almalıyız ve gerçek masonik yolumuzdan sapmamalıyız.

(1) Constitution sözcüğünün, «Teşkilat Tüzüğü yerine», «Anayasa» olarak tercüme edilmesi anlaşılamamaktadır.

Eski mükellefiyetlerin birinci paragrafı son derece önemlidir. Bu paragraf mealen şöyledir: Bir Mason kendine tanınan zilliyetden (tenure) dolayı ahlak kanununa itaat etmek mecburiyetindedir. Eğer Mesleği doğru anlıyorsa, asla budala bir münkir* nede dinsiz bir sefiğ** olmayacaktır. Çok eski devirlerde, Masonlar, bulundukları memleketlerde, o yörenin veya milletin dinine tabi olmak yükümlülüğünü taşıyorlardı. Lakin bugün hürmasonluk evrensel bir hüviyet içinde teklük (yekvücut) ifade eden bir kurum olmalıdır. Zira dilleri ayrı, ırkları ayrı, sosyal pozisyonları ayrı, politik düşünceleri ayrı, dinleri ayrı, hülasa onları, varlıkları içinde ayrı tutan durumlarına rağmen, tüm Ülkelerin, iyiliğe gönül vermiş insanlarını birleştiren bir ahlak kardeşliği sistemi olmalıdır.

Mükellefiyetlerin, «Loca çalışması sonu, dağılmadan önce» bölümünde: Herhangi kişisel dargınlık ve çekışmenin ve özellikle dinselce siyasal münakaşaların mabedin kapısından içeri getirilmemesi emrediliyor.

Mükellefiyetlerin diğeri bir bölümünde «Mason olmayı talep eden adayda aranılan asgari nitelikler» için: Adayın iyi bir insan olarak tanınmış olması, bilimsel gelişmeye müsait ve ruhsal asalete erişmeye çalışan, masonlukta harcıyacağı çalışmaları, yapılacak toplu bir aşamaya birleştirecek nitelikte, iyi ün sahibi, iyi ahlak ve erdemlerle tanınmış ve her türlü kuşkuğan uzak olmasını ve masonluk idealini anlamasına yetecek düzeyde bir tahsil ve kültür sahibi bulunmasını ister.

Masonlar arasındaki ilk münakaşa, Operatif Masonlarla Spekülatif Masonlar arasında, yönetimin kontrolü konusunda çıkmıştır. Bu münakaşa, herne kadar ortamda bir acılık yaratmış isede, neticede, Spekülatif elemanlar zaferi kazanmışlar ve kendilerini tamamen Operatiflerden ayırarak onların, şanlı anı ve geleneklerini, muhafaza etmişlerdir.

Tarih bu kadar cesur ve kararlı bir bildiriye ender şahit olmuştur. Sayıları birkaç yüzü geçmeyen ve aralarında yalnız bir kaçının adının, çevrelerinin dışına taşmış kahraman davranışlı bir grup kimse, böyle büyük bir barış derneğinin kurulmasının cesur kararını almış-

* Münkir = Tanrıyı inkâr eden

** Sefiğ = Bağımsız, laubali, serseri

lardır. Bu dernek, savaş halinde olan milletler arasında, dostluk ve anlaşmayı sağlamış ve sırf inanç ve düşünüş farklılıklarından dolayı sonsuza dek birbirinden uzakta kalacak bireylerin ilişkilerine barış ve gerçek dostluğu getirmiştir.

Akasyayı Görmek, Gönyeden Pergele Geçmek...

Ahmet AKKAN

Doğum - Yaşam - Ölüm... Bu üçleme, üç sembolik dereceyi temsil eder...

Çıracak, yeni bir hayata doğmak için tekemmül edecektir.

Kalfa, başkalarıyla müşterek vazifeyi ifa için yaşayacaktır.

Üstat, tecrübeleri ile yaşamaya devam edecek, ölüme ve ölümden sonra ki, manevi hayata kendini hazırlayacaktır.

Birinci devre (purification) temizlenme, ikinci devre (illumination) aydınlanma, üçüncü devre (sublimation) cüzi ve ferdi iradenin, küllî ve ilahi irade ile birleşmesi şeklinde, yücelme olarak ifade edilebilir.

Çıracak, cesaretle ışık aramak için karanlığa dalarırken, yanında daima görünmeyen bir üstat vardır. — Kalfa ise bu şekilde hareket edemez, kendi kendine bir istikamet vermek zorundadır. Bunun için kendinden evvelkilerin tecrübelerinden istifade eder. — Hakiki üstatlar ise, taş yontmak veya yontulmuş taşları bir yerlere yerleştirmekle değil, resim tahtası üzerine planlar çizmekle görevlendirilmiş zihin işçileridir. Artık, yaşamak, yaşamak için değil, universal planda bir misyon, bir vazife tamamlamak içindir. Üstat mason, daha kalfalığından itibaren, ayna karşısında

makyajını seydererek kendisini yöneten, tanıyan kişidir. Bu gösterinin de sınırlı olduğunu bilen kişidir. O, bir şahsiyettir, şahıstır. (Personne) Lat. Personna: maske-akt, aktör...

Perde indiğinde, aktör artık oynamaktan vazgeçip, hakiki hayatına dönecektir. Ritüele uyulum, objektif veya teatral harici dünyayı bırakıp zihni olarak, kendi iç dünyamıza dönelim. Büyük krali sanatın, sükûn ve karanlıklarını dinleyelim...

Akasyayı görmek, hakiki hayatı, ölümden sonraki ölümsüzlüğü bilmektir. Ölümsüzlük ne yeniden canlanmak (resurrection) ne de yeniden bedenleşmektir (Reincarnation). Ölüm-süzlük, kişinin, yaşamı esnasında çalışması, bırakacağı eserler ve hatıraları ile ebediyen yaşamasıdır...

Ahiret, fiziki ölümden sonraki, hayatı değil, dünyadaki fiileri-

mizin gene dünyadaki akibeti-dir.

Kişinin, kendi kitabını, işin ahirinden evvel okuyabilmesi, ancak ilimle olur. Bu ilim, yalnız fizik, kimya, matematik, geometri veya sosyal ilimler olmayıp «kendini bilme» ilmidir...

Bir mason, hiç bir zaman meclisler âleminde kaybolmamalıdır...

Gönyeden pergele geçmek, duyular dünyasından sıyrılıp, Akıl ve Hikmet dünyasına geçmek; hayal âleminde kurtulup, realite âlemine geçmektir. Cehalet, taassup ve ihtirasın öldürmeyeceği müsbet ilimlerle mücehhez her türlü düşünceye saygılı ve açık, zıt düşünceyi toleransla karşılayabilen, tutkularına hakim olmasını bilen, tutku ve inançlarını aşabilen, bireyselle evrenselle insan ve insan sevgisinde birleştirebilecek akli-selim ve akli-hikmet sahibi olmak demektir.

Basile Valentin'in «Rebis»i Üzerine Mistik ve Gnostik Yaklaşım

Yazan : Jacques HAESLE
Çeviren : Faruk ERENGÜL

Rébis; kralî sanat sembollerinin hemen hemen tümünün asgarî bir alan üzerinde yoğunlaşmasıdır. Onu oluşturan elemanların açıklamalarının sıralanmasından sonra sembolik anlamlarının şifrelerini çözmeye çalışacağız. Bu hususta çeşitli yorum şekli bulunabilir. Fakat önemli olan dikey yönlü olanı, yani aşağıdan yukarı doğru yapılan yorumdur.

Önemle bilinmelidir ki: Rébis, esasında alşimik mânâlara dayanmaktadır. Bu itibarla alşimik semboller ve tabiatı tanımayı amaçlayan ideogramlar içerir.

Hermetik - masonik dekriptaj (gizli anlamların açıklanması = decryptage); mistik yaklaşımı oluşturacaktır. Gnostik (ilâhî sırların bilinmesini amaçlayan Musevî, İsevî, İslâm ve doğu dinlerinin karışımıyla oluşan dinî felsefe) yaklaşım ise Kabballa'dan ayrılarak konuyu süslemeğe yarayacaktır. Bu yaklaşım dahi Rébis'de tamamiyle işlenmiştir. ve mükemmeliyetin ifadesi olan «beş köşeli yıldız»dan (pentacle) ve simya ocaklarının (athanor) temsili resimlerine dayanmaktadır.

Birçok yazarın mütealâlarının sonucu olarak Basile Valentin 15. yüzyılın ilk üçtebirinde yâni 1400 - 1420 yıllarında yaşıyor olmalıdır. Bazıları onu Erfurt veya Walkenried'de, bazıları ise yukarı Alsace'ta Sundgau'da yaşayan Benedikten keşişi diye bildiriyorlar. Bu arada alşimi tutukunu Moravya'lı bir centilmen olan Sendi Vagius onun bu bölgelerde, fakat 16. yüzyıla doğru yaşadığını ileri sürüyor. Leibniz'de bu iddiayı destekliyor. Fakat, her ikisi de doktor olan Herman Borhaeve ve Raschius aksini söylüyorlar. Doktorların gerekçesi şu: Zira Basile Valentin alşimi çalışmalarıyla antimuan tuzları sayesinde frengiyle mücadele çaresini bulmuştur. Erfurt Üniversitesi Rektörü Profesör Jear Maurice Guden ise diyordu ki: «Basile Valentin 1413 yılında Divin Pierre manastırında yaşadı ve de alşiminin ve doğal nesnelerin sanata uygulanmasında takdir gördü.» Ayrıca; Belçika'da İngiltere'de ve Saint Jacques de Compostelle'de izine rastlanmaktadır.

Kendisine atfedilen kitaplar ve incelemeler şunlardır: Felsefenin 12 anahtarı, Mutus Liber, Deux Logis Alchimiques, «Alşimi veya hermetik sembolizmanın ve selfesefi uygulamanın uzanımları üzerine çeşitli araştırmalar» ve nihayet, Rébis'de ilk defa görülen «Traité de l'Azoth».

B. Valentin 1651 yılında millî kütüphanede aşğıdaki yazının el yazması kopyası bulunduğundan sonra kısa zamanda efsaneleşti:

«Saint Benoit tarikatı müminlerinden Basile Valentin'in Erfurt'ta mermer bir masanın altında Haut-Autel'de bulunan son vasiyetnamesinin orijinal kopyası bilim kuşaklarının yararlanmasını dile getiriyor ve gün ışığına çıkarıyor.»

Bütün bu yazıların Cermen'lere özgü dille yazıldığını ve İsveç Kraliçesi Christine'in Renanya'da ikâmeti sırasında bu orijinalleri elde ettiğini öğrendiğimiz zaman alşimist Basile Valentin hakkında mümkün olan her şeyi bilmiş olacaksınız. Eserenin, mâziden bize ulaşmış muhafaza edilmiş olması bir mucizedir.

İşte Rébis, bu tradisyonun bir parçasıdır.

REBİS'İN YORUMLARI

Rébis'nin sembolik elemanlarının sıralanmasına koyulurken iki önemli olguyu zihninizde sakladık: Birincisi; semboller genellikle analitik değil sentetik yoldan idrak edilirler. Binanaleyh Rébis'nin izahı, analitik bir yaklaşımla aydınlatılacak bir manalandırmadan muhakkak ki farklı olacaktır. İkincisi; âşikârdır ki Rébis, beş köşeli yıldızın (Pentacle) rolünü oynamaktadır, yâni, devamlı müşahadesi vicdan alanını artıran aktif bir ruhsal murakabeyi içeren sembolik bir destek rolündedir.

Burada iki ışık kaynağı görülmektedir: Androgyne'in (tek bir vücutta bulunan, fakat seks yönünden hünsa olmayan, hem dişi, hem erkek vasıfları haiz sembolik yaratık) erkek ve dişi başına atfen güneş ve ay.

Mars ve Venüs sağ tarafta bulunurlar ve gönyeyi tutan kadın koluna bağlıdırlar. Tepede, androjin'in iki başı arasında yedinci bir yıldız ve bes nokta bulunur. Bu, Merkür'ün alşimik sembolü ve masonluğun «Alev saçan Yıldızı»dır. «Merkür Androjin'i» veya «L'Azoth des Sages» diye adlandırılabilceğimiz «alşimik androjin», beş köşeli yıldızın merkezindeki figürdür. Kısaca belirtmek gerekirse Rébis, aslında budur. (Rébis lâtince «Res-Bina» = çift oluşum demektir). Bu kelime, androjin'in göğsü üzerinde yazılıdır, kolu ve bacakları açık ve ikili başlı bir insan şekliyle tasvir edilmiştir. Asıl karakteristiği;

çift tabiatıdır. Pergel gibi açık duran «perdeli» ayakları; evcilleşmiş ve mûtfî ejderha üzerine basmaktadır. Bu ejderha bir vehim, bir kuruntudur: kuyruğu androjin'in vücuduna dönüktür ve ağzından ateş püskürtmektedir. Parmak araları deri örtülü yâni perdeli ayakları vardır. İki yarasa kanadı taşır. Yumuşak, halkalı kuyruğunun ucu ile Satürn'e dokunur. Ejderhanın kendisi geometrik ve kanatlı bir küre üzerine yatmıştır. Bu kürenin içinde, çemberle aynı merkezli bir haç /bir kare ve bir üçgen bulunmaktadır. Aynı zamanda, 1, 2, 3, 4 rakamları okunur. Bu şekillerin tümü devamlı bir hatla kuşatılmıştır. Genel haliyle Rébis; sivri ucu üzerinde dik duran bir yumurta görünümündedir.

Alşimi; bütün diğer ezoterik bilimlerden daha fazla ardarda oturmuş tabakalardan teşekkül etmiştir ve bilhassa cüretle «Büyük Eser»in yorumunu yapan tasvirlerle şekillendirilmiştir. Bu durumda, bize, alşiminin tavsiye ettiği gibi Rébis'yi uygulamak düşer. Bina-naleyh, safha safha «giyimlerinden soyundurmak», «Tortulardan arındırmak», «tasavvurun özünü yaratmak için kalıntıları başkalaştırmak» (yâni bir metali başka bir metala çevirmek), «felsefe taşının, yâni hakikatın keşfine imkân yaratacak beşerî idrak ve muhakemeyi geliştirmek» zorundayız.

Rébis'yi dikkatle tetkik edersek, sembollerin dağıldığı muhtelif bölgeler buluruz.

İlk dekriptaj; aşağıdan yukarı tatbik edilir. Bu, ejderhadan «alev saçan yıldız»a doğrudur. Bu; alşimik, masonik ve mistik arınmanın esas yolunu ifade eder. Burada masonik ritüellerle olan benzerliklerin keşfi tesadüfî değildir, bilhassa EKSİR (Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti); madenlerin eritilmesi ve mimariden alınan sembollerin benzerliğini hem temsil hemde temessül etmiştir.

İkinci dekriptaj; gözlemcinin solundan sağına doğru yapılabilir, bu da, bir kuzey-güney yönü tayini ile Rébis alanının Loca'nın üzerine çakışmasıdır. Erkek-Dişi, Güneş-Ay, Pergel-Gönye gibi bir çok ikilemeler böylece aydınlanmış olur.

Üçüncü dekriptaj; zıtlıkların araştırılmasına yöneliktir. Hepsi de «arada olan» (Médian) ve «arabulucu olan» (Médiateur) merküriyel şeklin etrafında incizab eden (yer çekimine kapılan) plânetler ve elemanları arasındaki zıtlıkların ve uyuşumların tetkiki ile ilgilidir.

Dördüncü dekriptaj; yankı olarak adlandırılabilir. Bize göre, Rébis,

inisiyatif bilgi sahasına giriş için iki zıt yönü, fakat, sonuca erişmeğe gelince, paralel olanları işler. Gerek semboller ve tasvirler aracılığıyla mistik ve hermetik-olışmık yol olsun, ve gerekse, daha ziyade İsevi tasvir üzerine ve de sayıların çağırışımına yönelik, güneşle ilgili gnostik yol olsun aynı sonuca ulaştırır. Rébis'nin kaide ve tepesinde üçgen ve dörtgenle bezenmiş kanatlı dünya, aynı zamanda bu kriptajın (gizemin) kaidesi ve tepesidir.

Tohumu taşıyan yumurta sarısının küresi ile yumurtanın akını içeren sert yumurta kabuğu gibi, dünyanın kendisi de yumurtanın makro-kosmosuna tekabül eden bir mikro-kosmos'a benzer. Spekûlatif masonluğun, iletişim ve dayanışma içinde olan «mavi loca»ları gibi, bu iki yol arasındaki bağ; Saint-Jean sembolizmasında tekrar birbirini bulur. Kanatlı dünya küresi hacin üzerine kurulmuştur. Kolları açık androjin'in kendisi de İnsan-Tanrı tezahürünün gerçekleşmesinde Kral İsa'ya (İNRİ) tekabül eder.

İlk göze çarpan; hermetik-olışmık yörüngedir. Gerçekte olduğu gibi, Rébis üzerinde de aşağıdan yukarı doğrudur. Felsefi yönden kurşunun altına dönüşmesinin olışmık idealine bir «harici» ile bir masonun arasındaki mücadelenin masonik idealine tekabül eder.

Olışmık ameliye, sıkı sıkıya sıvanmış kapalı bir vazoda tamamlanır. Bu; sembollerin tümünü içeren yumurta tasviri vasıtasıyla Rébis içinde simgelenen bir simyager fırını (Athanor) dir. Bu; süzülmenin esas ameliyelerinin cereyan ettiği tatlı sıcaklığın içindedir. Kurşun, toprak veya atıklar olan iptidai maddeler veya bunların karışımı tahammur eder ve tedricen ince öz, kabadan ayrılır. Aşikârdır ki; aynı durum, masonların athanor localarında da aynıdır ve kısaca söylemek gerekirse bu, locadaki inisiyatif yolun heyeti umumiyesini teşkil eder. Başkalaşımın ilk safhasına «karga» veya «siyah savat» da denen «kokuşma» safhası tâbir edilir. Her şeyin bozulduğu, hâkim rengin siyah olduğu esas safhadır. Masonlukta tekris safhasını temsil eder, fakat daha ziyade herşeyin kokuştuğu, tekrar dirilmeden önceki Hiram'ın ölümünü simgeler. Ağır elemanlar, çöküntü maddeleri birbirinin üzerine yığılarak, maddenin özü gittikçe incelik ve «athanor»da daha kolaylıkla deveran eder. Ardarda yıkanan temel elemanı gittikçe berraklaşır ve arınmanın muhtelif safhaları, muhtelif renklerle müşahade edilir. Tavus kuşunun kuyruğu yâni böbürlenme safhasında, eleman, vibrasyon yoluyla kızartıları giderilme yolundadır. Rengi kırmızıdır. Bu; merküriyel safhadır. Simyada cıva çift tabiatlıdır, metal/

su, katı/sıvı, ince/ağır vs olarak gösterilebilir ve hislere egemen olan ruhun, yâni insan kalbinin birbirleriyle ilişkisini simgeleyen Grek Tanrılarının sözcüsü Merkür gibi bağınının elemanı olacaktır. Modern terminolojide katalizör diye adlandırılan ve felsefî «Altın»ın son safhası olan «Büyük Sanat»ın ortaya çıkmasını temin eden programın «Toz»unu simgeler. Dolayısıyla kaba madde kurşun, Merkür Androjin sâyesinde «altın»a dönüşmüştür.

Bu ameliye fiilen ve madde olarak gerçekleşsin veya gerçekleşmesin, ki bu, müteakıl evrensel özgürlük «postulat»sına (mantık yoluyla, isbata gerek duyulmadan kabul eden önermeler) göre imkânsız değildir, bizim için de çok önemli değildir. Hermafrodit'in (hem erkek, hem dişi üreme organları olan canlı) Androjin olmadığı veya felsefî «altın»ın metalin kendisiyle ilgisi olmadığı gibi.

Böylece, «harici» veya kurşun ya da «ham taş», dünyanın sinesinde tefekkür hücrelerine kapatılmış oluyor. Üzerindeki metallere arındırılmış olarak, maddî hayat için öldürülüyor, bu «siyah eser» safhasıdır, ona verilen «nur» ile aydınlığa doğmaktadır. Yâni ham taşı yontabilmesi ve kaba maddelerinden incisinin devamlı süzülme işlemleri ile ayırdedilebilmesi için merküriyel elemandır. İnisiyatif yolculuklarla ve bilâhare locada kübik taş'a, Androjin'e ulaşmak için oraya, buraya yürüyüşlerle temin edilir. Tefekkür hücrelerinde bulunan ve «Res-Einal» safhasında «Ben»liğin yaygın itilişlerinin remzedildiği kükürt ideogramı () dışarıdan Merkür ile dengelenir, yâni inisiye edilen de, filozofların «tuz»u ideogramı ile temsil edilen mükemmel «Ben»liğin denge durumunu yaratan «Nur»dur ki, gerçekte bu «tuz» bir billurlaşma ve korporizasyon (cisimleşme)dir, ve, ruh tarafından canlandırılan vücut ve «esprit» tarafından bilinçlendirilen aklı simgeler. Bu itibarla Androjin; ham taş insanın, Merkür'ün semavî radyasyonları ve ejderhanın dünyevî radyasyonları tesiri altında doğuşunu (procréation) ve mütekâmil insana dönüşümünü temsil eder.

Basile Valentin Rébis'i sembolik ifadesiyle bütün bu işlemleri tamamiyle açıklar. Maddeden «Esprit»ye Androjin; () sembolü ile gösterilen filozofların Merkür'ü demektir. İnisiyasyonun nihai amacının «Üstad»lık olduğu gibi, transmütasyonun (kurşundan altına dönüşümünün) nihai safhasıdır. Bu yüzden «Sublime Grade de Maître» diye adlandırılır.

Harekete başlangıç unsuru ejderha ile resmedilmiştir. Ejderha veya

yılanın sembolizması son derece zengindir. Bütün mitolojilere, en az iki anahtar anlamla girmiştir. Birincisi: kuyruğunu ısırarak yılan «Ouroboros»tur. Bu itibarla, kabalistlerin «Ain-Soph» u ile bütünleşen analogik (kıyasî) ve cyclique (devrî) kosmos'tur. İkincisi: meselâ İncil'deki baştan çıkarıcı yılanıdır, Venüs'e ait şeytanî güçlerle, «nefsi» (ego) canlandıran, yaygınlaştıran güçlerle eş anlamıdır, daha geniş mânâda, beşerî itidalin tedricî kazanılmasıdır, insanın son göğes çıkışından önce zarurî tecessütünün ifadesidir. Bu iki anlam bütün diğer anlamları, bilhassa bilinçsizlik imajı olan yılan sembolizmasını içerir. Ejderhaya karşı Saint-Georges'un mücadelesi: «Nur»un «karanlık»larla mücadelesidir. Kötülük olmadan azizlik, maddiyat olmadan maneviyat olmaz. Bu iki tamamlayıcı aslında ulûhiyetin zıt ve esas kalıplarından başka bir şey değildir. Bu da, başka bir çok simgeler arasında Loca zemininin siyah-beyaz kareleriyle ifade edilmiştir.

Bu anlamda Rébis'in ejderhası maddiyatla da ilgili olarak, cehennemle ilgili ulûhiyetin (Chtonien) gerçeklerine bağlanmıştır. Burada, ejderhanın iki yorumu ortaya çıkar :

Birincisi; alşiminin sembolik üçlemesini oluşturur. Bunda, ejderhanın kuyruğu ateşi, dolayısıyla «Esprit»yi simgeler ki bu «kükürt»tür. Perdeli ayak parmakları, suyu, dolaysile vücudu isimgeler, bu da tuz'dur. Nihayet, kanatları havayı, dolaysile «ruh»u simgeler, bu da civa ile ilgilidir. Ejderhanın bu üçlemesi (triade, trilogie) yer küresinin üzerine çöreklenmiştir, her üçünün en belirgin elemanı; yanar merkezi ile zekâyı yöneten «esprit»yi simgeleyen ve dolaysile ateşle ilgili olan insan beynidir.

İkincisi; bize daha yakın olanıdır, ejderhanın vücudundan ve arşetip model olan kıvrımlı kuyruğundan yer küresinin kendisini oluşturur. Böyle bir yorum alşimik olarak; yer küresini ve cehennemle ilgili ulûhiyeti ve aynı zamanda istikbalin belligiğinin zahîrî timsali bildiğimiz kurşunu simgeleyen «Satürn» ile ilgili olan ejderhanın kuyruğunun ucu tarafından teyit edilebilir. Cehennemle ilgili ulûhiyetin yere inişini simgeleyen «tefekkül hücresi»nin içinde, haricî (profane) V.İ.T. R.İ.O.L. prensibî ile iletişime geçer ve daha aşağı kudretlere kendisini terkeder, bu; alşimik olarak nitrat () dır ve kükürtün () ve de ona ışığı getirecek olan civa buharlarının () mevcudiyeti sayesinde «filozofların tuzu» () na dönüşecektir.

Toprak, Hava, Su, Ateş elemanları böylece ana maddenin muhtelif biçimleri dolayısıyla ejderhanın kendisi olacaktır.

Mason adayı (profane); bunlara nüfuzetme, üzerlerine eğilme ve onları bir tedricen tanımaya yönelerek mânen yücelme yoluna girmiş-tir. Toprak sınavından (fizikî çürüme) sonra, haricî, herbiri daha yüce ve gizemli üç sınav daha geçirir, bunlar; Hava, Su, Ateş'dir. Bunlar, Rébis'de, ejderhanın üzerine dayanan ve ona hâkim Ioan Androjin'in durumu ile açık seçik görülmektedir. Yine dikkate şâyandır ki; Androjin'in ayaklarının durumu, sağ elinde tuttuğu pergelin ayaklarının açısı kadardır. Ve, bu hâkimiyetin nihai galebesini simgelemektedir: bu da fizikî çürüme safhasındaki haricî'nin ışığın çocuğuna dönüştüğünü temsil eder.

Ejderha; kosmik küre üzerine yatmıştır. Dört karakteristiği evrensel-liğin alâmetidir. Birbirlerinin zıttı olarak kendilerini tamamlarlar. Vehimlerin önleme perdesini, insanoğlunun aşmağa çağırıldığı Hindû-ların Maja'sını simgelerler. Baş-ateş; kuyruğun karşıtıdır. Perdeli ayaklar -su; kanatların yâni havanın karşıtıdır. Ejderhanın vücudu, dört eleman arasında arabulucu gibidir ve kuru, sıcak, nemli, soğuk vasıflarının birbirlerine değişimini sağlar. Bu yüzdendir ki: eleman-ların dörtlüğü olan ejderha; cıva ile ilgili Androjin'in yâni «dünya haçı» nın kaidesini oluşturur. Binanaleyh dörtlü elemanların birbiri-ne karşıt olması; alşimik başkalaşım ameliyesinin safhaları olan madde vasıflarını tayin eder ve her eleman aitt olduğu gezegene rü-cû eder: Ateş Merihe, Toprak Satürne, Su Venüse, Hava Jüpiter'e dönüşür. Bu durumların düzeni yönlenmiş olunca, muhtelif seyahat-ler, inisiye edilene, usulünce donatılmış ve sıkı sıkıya korunmakta olan Loca'da devirler yaptırır, tıpkı alşimik havanın simyager fırının-da (athanor) döndüğü gibi. O halde Rébis'nin anlaşılma özelliği açık seçik bellidir ve bu bir telkis'in hikâyesidir. Günlük hayatın çirkin tutkularından manevî yücelme ile arınan inisiye, merküriyel ışığa ulaşır ve «Büyük Sanat» Rébis'nin merkez figürü olan Androjin'in ta kendisi olur. Androjin; etimolojik olarak Erkek-Kadın demektir, And-rojinliği sadece cinsiyetinde olan hermafroditle karıştırılmamalıdır. Androjin, son derece muğlak sembolik bir figürdür. Meselâ Çinlile-rin Yig ve Yang'ının ve daha geniş kapsamda bütün zıtlıkların mua-dilidir. Androjin, kendisinde erkek ve dişi'yi bütünleştirir. Bu da, esprit veya doğurganlık ya da madde veya kuluçka devri gibidir. Er-kek sağda bulunur ve esprit ile mutlakliyetin ölçü aleti olan ve per-

geli tutan sağ kolu ile kendini belli eder. Dişi, masonluğun ilk aleti olan ve de doğruluğun ve maddenin sembolü olan gönye ile doğu'da yer alır. Aynı şekilde ay, bütün dışisel değerlerde, bilhassa muhayyile ile ve pasifliği ile sol tarafı yönetir, halbuki Güneş; mantık ve açıklığı ile sağda erkeklığı simgeler. Bu zıtlık aynen B ve J sütunlarındaki gibidir.

Böylece Androjinin çift hürriyeti Rébis'nin gerektirdiği «aracı» vasfını ortaya çıkarır. Androjin aracıdır, çünkü Rébis'nin ortasında yer alır, O aracıdır, çünkü ancak onun sayesinde ki bütün diğer semboller ifadelerini bulurlar ve kelimelerin tam manası ile yönlendirilmiş olurlar. Merküriyel Androjin'in önemi; asıl mananın ardarda üç defa başka manalara gelerek görünmesidir. Evvelâ Rébis'nin insan şeklinde olmasıdır. Rébis alev saçan yıldız değildir. Androjin'in ta kendisidir. Ardından, Merkür'ün alşimik düşünce tasvirleri (ideogram) şeklinde beş köşeli yıldız hatırlatır. Aynı zamanda, Yıldız iki baş'ın tam ortasında bulunur, bu itibarla hem aradadır, hem aracıdır ve mantık sentezi ile hayal gücünün iki ışığı arasındadır. Beş kollu yıldızlar arasında yegâne beş nokta sunan odur. Nihayet, bizzat iki baş, aksisadâ gibi Merkür Sembolünü ve daha canlı bir Sentezle ejdorhanın simgelediği ruhun madde üzerindeki egemenliğini, üstünlüğünü yansıtır. Ve en nihayet Androjin, tam ve mükemmel bir insanı simgeler, o insan; kendi üzerindeki ısrarlı ve devamlı çalışmasıyla gezegenlere ait değerleri bütünleştirmiştir ve günlük hayatın heyecanlarını muhayyile ile mutedilleştirilmiş mantığın ışığına tâbi kılmıştır. İkinci derece kalfasından ziyade, en yüce durumunda üstadın mikrokosmos ile makrokosmos arasında dünya yumurtasının tam ve mükemmel noktasında denge sağlanmış olduğunu ifade eder, bu da bize, kanatlı yer kürenin merkezini hatırlatır. Androjin üçüncü dereceye yükselişle yüce üstad olmuştur, evrenin olduğu gibi kendinin de egemenidir. Gönye ve Pergel sayesinde masonluğun iki «ışığını» dolduğu iki elle yakalar ve kosmos ölçülerine ulaşır. İki ayrı çift olarak onun etrafında dönen dört gezegen Mars-Venüs ve Jupiter-Satürn birbirlerinin zıddıdır ve bu birliktelik içinde birbirlerini tamamlarlar. Venüs, Mars'ın sertliklerini yumuşatır, bunlar güneş ve ay'ın yansıması gibidir. Bununla beraber her ikiside, mevcudiyetlerinin pergelin yanında ve sağ kolda olması dolayısı ile raslantı olarak kuvveti ve erkek vasıflarını tebarüz ettirir. Jüpiter ve Satürn, biri yüceliği, diğeri sırrı; biri extraverti, diğeri introverti olarak açık seçik görülen bir denge kurarlar. İlgili madenleri: Jüpiter için kalay, Satürn

için kurşun, Androjin'in sol yanına hükmeden hayali görünüşle sıkı sıkıya münasebettir. Binanaleyh Androjin, tam ve mükemmel insanı temsil eder ve haça gerilmiş gibi devran şekli karede olduğu gibi dairede de belirlenmiştir. İki başın aralığı kollara nazaran gönye gibidir, tıpkı ayakların aralığının pergelde olduğu gibi. Androjin aynı zamanda kendi merkezindedir ve kosmos/athanor (simyager izabe fırını) un merkezidir. «Orta hücre»de yerleşmiştir. Baş yıldızlara değer, bu spiritüel görünüşüdür, ayakları hükmetliği ejderhanın üzerindedir, bu da maddi görünüşüdür. O, bilgelerin Azoth'udur. Kelime menşeline kısa bir giriş yapalım. Olmak Kelimesi «etre»; kapsamı evrensel olan ve meselâ astre, etern, star, ıshrar (asurî) gibi kelimelerin kökü olan «str» den türemiştir. Aynı zamanda meşhur kabbalistik tetragram «Asatoroth»un da teşekkülünde yer alır, bu da tahlil edilirse görülür ki: Bir işareti olan AS, sonra Hindu'ların «Atma» ışığında zuhur eden AT, ve sonra ışıma ve radyasyonu ifade eder. Mısırlıların güneş tanrısı RA'nın çevrilmiş AR prefekslerinden müteşekkildir. Ve nihayet nur'un düştüğü yeri temsil eden Autel (Kutsal kitaplar kürsüsü, sunak) de etimolojik olarak OTH'den gelmektedir. Asatoroth tahlil sonucu «Ulûhiyet düşüncesi-AS», «zuhur, Athar veya Ethaer», yeniden vücut bulma (tecessüt-incarnation) OTH düşüncesini içerir. O halde bu; merküriyel Androjin olan Azoth, AS-OTH kelimesini oluşturan Asatoroth'un ilk ve son hecesinden ibarettir. Bu kelime araştırmaları bize Androjin'in içten içe ikili karakterini kanıtlamaktadır: İnsanoğlu Işığın Çocuğu, aktif erkek/pasif kadın, Mantık/Hayal, Ulûhiyet/Tanrı vs. gibi. Crva'nın alşimik amblemi, ünvanın sadece diğer metaller arasında mutavassıt alınması değil, fakat Ulûhiyetin, dünyanın, haçı üzerinde yükselmiş Güneş ve Ay'ın itmasını ile Tanrı olduğu düşüncesini de ihtiva eder. İnisiye'nin son halini ifade edersek, Bilgelerin Azoth'un; oğul tasvirini Tarot'ya Koca tasvirini «Sephiroth»a (Kabalaya göre Tanrının evreni yaratmada görevlendirdiği on güç veya kelimeye (evamiri aşere) ve İsa tasvirini hristiyanlığın beşerî bilimlerine götürür. Beş köşeli yıldızın merkezine bakınca, dört ana unsurdan doğan son derece ince (subtil) beşinci unsuru, Kosmos'a temas edince, evrenin zarfını, onun nüvesi olan athanor'u, insanlığın evrensel varoluş sebebini görürüz. Aslında beş köşeli yıldız tek bir semboldür, oda Rébis'in kendisidir.

Rébis, inisiyatik değerinden öte, yeniden doğan hümanizmanın tasviridir ve böyle olunca da Basile Valantin'in kendisine takaddüm eder.

Binanaleyh Rébis, beş köşeli yıldız rolünü oynar, yâni, «Kaybolan Kelime»yi bulmakta gizli hakikatleri çözmeye (décryptage) çalışan inisiye'ye yol açan düşüncenin «tüme varım»lı bir nesnedir. Bu itibarla, hiç değişmez olarak son manasını ilk manasına indirgeyen ve böylece beşerî deviri tamamlayan Hintlilerin «Mandala»sına benzer.

Hermetiko-alşimik yoldan mason kendi sembolizmasına intikal ettirilmiştir ve beş köşeli yıldızın dikkatli gözlemesi ile o'nda Krali Sanatın (Art Royal) daha geniş bir manalandırılmasını sağlayan yeni bir tutum ve davranış yaratılacaktır.

Fakat alşimik yol, mistik yola yakın kalır, onun glib tasvirlerle, analogilerle, ve sezislerle yoğunulmuştur. Semboller, esprit'den önce kalbe hitabederler. Sempatî ve hislerin iletişimi ile E.U.M. kavramının özüne nüfuz etmeğe olanak sağlarlar. Ay sembolizmasının yolunu takib ederler, ve «Büyük Sır»ın gecekaranlığındaki eşkalini seçmeğe, sezinlemeğe başlarlar. Ve, Ana'nın şefkatine rücu ederler, Athanor'da bir doğurucu değildir? İdeogramların tasavvurları arasında, tecrübeden ince salt muhakemeye dayanan «a priori» kavramları somutlaştırırlar. Nihayet, merkürîyel Androjin'in dışı vechesinin yumuşaklığı ile tetabuk ederler.

Bunun dışında her şey gnostik yol veya Güneş yoludur. Rébis'nin sağ ve erkek yanında yer alarak gnostik yol, mantık ve kavrama araçları yardımı ile hakikati arar ve bunun içinde Kabala'dan aldığı kadar Nümaroloji ve Guématric'den alır.

Bu iki yol birbirleri ile tamamiyle uymasınlar ve pek taaidir ki aynı kristalin iki ayrı cephesini ortaya çıkarırlar.

Androjin'i tam ve mükemmel ve de Mediateur insanın yerine kaim olmak üzere tarif ettik ve tanımını İsa tasviri ile telkine çalıştık. Bu sembolü daha yakından tatbik edelim. İsa'nın hristiyan eskatoloji'sinde (insanoğlunun yaratılış sebebi hikmetini arama ilmi) şanlı bir yeri vardır. Babadan ziyade oğludur, Tanrı onu insanlığın selâmeti için göndermiştir. İsa, insanî bünyesi itibarı ile hassasiyet ve yumuşaklıktır, Androjin'nin dışı tarafı. İlahî varlığı içinde ise sert ve karardır, bu ise Androjin'nin erkek yönüdür. Tam bir inisiye gibi, ve göğe çıkma ile tecessüt arasında aracı (Mediateur) olarak, ve yenden zuhur ile yeniden dirilme arasında merkez noktasında dünyanın mihverindedir ve Rébis'de sureti Androjin'ninki ile tetabuk eder.

Kesif maddeden tedricen soyutlanan Rébis gibi, bir ahırda doğan

İsa, yıldızlı penatgramın üzerinde bulunmaktadır. Ejdarhayı yüceleştirerek üzerinde egemen olan Androjin gibi, İsa'da maddeye, esrarını çözerek hâkim olmuştur. Beş köşeli yıldızın altındaki küre içinde dünyanın hacı bunu temsil eder ve tam bir tasviridir. Bu taktirde Androjin Sembolü aşağıdaki şekilde de yorumlanabilir: Dünyanın hacı yatay ve düşey iki kolu; kübik taşın kare hale getirilmesine hükmeder, daire içinde kayılır ve de maddenin ve bizzat kendisinin (□) temsilcisi olan «çarmıha gerili»yi taşırlar. Üzerine resmedilen ve de gök küresini temsil eden daire «Tanınamaz», kabalistlerin «An-Soph»unu, Jacob Boehme'nin Ungrund'unu veya Üstad Eckhardt'ın Ulûhiyetini temsil eder. Bu; «Herşey» veya «Hiçbirşey», «Boş veya dolu» veya zıttı demektir. Ay ve Güneşle iki kutuplaşan hilâl, İsa'nın Spiritüalizasyonunun mükemmel bir timsalidir. Böylece Merkür'ün alşimik ideogramı çarmıha gerilmiş İsayı'da simgeler, ki başı, yâni Spiritualite'si Kosmosa değer, ayakları ise, kan aracılığıyla kızarak madde içinde tecessüt eder, yeniden dirilir.

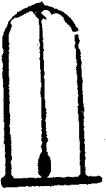
Ayrıca denilebilirki; Kosmos'un ve evrenselliğin sembolü olan kanatlı küre üzerinde hac yükselir, bu yüzden Saint Jean'a göre Dünyanın ruhunu, Koca'nın yâni «Oğul»un birleşeceği Sephiroth'un karısını simgeler. Herşey, Rébis'nin yeniden diriliş tarihini anlatmağa yönelik gibidir. Bunların dışında; Sephirat ağacı ile Rébis'nin alşimik sembolleri karşılaştırılınca bu tetabuk açık seçik görülür. Androjin, Koca Yesod üzerine yaslanmıştır, bu ejdarhanın yaşadığımız dördüncü zamanıdır, Malcouth'u, birleşmek için karısını aramaktadır, Rébis'de kareye dönüştürülmüş küre olarak belirtilmiştir. Güneş, Akıl ve Hochmah Ay/Muhayyile Tiphéret, Gebourah Sertlik = Mars, Hod, Göz kamaştıran Güzellik = Venüs, Hesed Şefaat = Jüpiter ve Nezah Zafer = Satürn Kether'e yâni Tanrı'ya dönüşmek için Koca, Binah'ın bu çift tesirlerine dayanır.

Soyut anlamları içinde kanatlı küre Ouroboros'un yeniden doğuşudur. Şekli itibari ile küre; alşimik tuz'un (Aluminyum ve Potasyum çift sülfatı) çevresidir, yâni, Ulûhiyetin bir tasavvurudur ve Sıfıra tekabül eder, Tanrı ile karıştırılmaması gereken Ungrund'u temsil eder. Ulûhiyet; çelişmezlerin çözümü ve bu çözüm'ün bizzat çelişkisidir. Zénon L'Eléate'in titreyen, uçan ve uçamayan yay'ı gibidir. Hareketsiz bir titreşimdir, yeri geldikçe Baba olduğu zaman aktif, ve Anne olunca pasiftir. Kabalistlerin Ulûhiyeti Kether'in zuhuru olan Tanrının doğduğu merkez noktasında, ortasında bir nokta olan daire ile belirtilen güneşin ve Tanrının sembolü; Masonlar için E.U.M. kavra-

mini temsil eder. Ulûhiyetin rakamı sıfır olmasına karşı Tanrının ki «Bir»dir, bu aynı zamanda sonsuz ve bir tek demektir. «Bir», Aktif/Pasif'in, Baba/Ana'nın birleşmesi/ayrılması'dır. Her defasında yeniden denge bulan bu sabit dengesizlik düşey istikametteki mihverde iki zıt kutup yaratır, bu erkek/dişi'dir ve yatay doğrultudaki ekseninde yine zıt iki kutup oluşturur, bu da Aktif/Pasif'tir. Spiritüel kürenin ekvator düzlemi üzerinde daimi surette ezelden ebede yer değiştiren kutupları, yine ezelden ebede kendi kendini yoğunlaştıran bir salınım enginliği yaratırlar. Böylece, merkez noktasında üçüncü şahıs doğar, bu, rakamı üç, netice itibari ile yine bir olan «Oğul»dur. Tanrının tek gerçeği; esasında İsa tarafından dengelenmiş, karşı tezleri olan, ve böyle olması gereken iki kısmi hakikate bölünmüştür. Tanrı Baba/Ana'dan zuhur eden «Oğul», mademki nüve noktasında bulunmaktadır, Zaman-Mekânın eksenleri üzerinde Çarmıha gerilidir ve Çarmıha gerilmiştir. Çok veya az, iyi veya kötü, Evrenin dört doğrultudaki plânı üzerine dağılmıştır ve dört ana maddesi içinde yoğunulmuştur ve o halde yeryüzünde tekrar dirilecektir. Bu yüzdendir ki dünyanın yaşadığımız dördüncü zamanı, ilâhi Triade'in üçüncü zamanı ile birleşir, böylece yedi kavramı oluşur, bu da tam ve mükemmel üstadın sayısıdır ve tecessüt eden, dirilen İsa'nın Tanrıya tamamiyle sunuluşuna bağlanmıştır.

Rébis'nin kanatlı küresi âşikâr olarak plânda kaydedilmiştir. Sadece, merkezi noktadan itibaren hacin çizgisinin kalınlığının gittikçe azalışı, Rébis mimarının ona uzay boyutları vermeyi istemiş olduğunu söylemeğe yol açar. İsa'nın zuhur olayı, düşey eksen üzerinde kayıtlıdır, oradan: Çarmıha gerilmenin ekvator düzleminden: kendine özgü olmak insanları ışığa, göğe yükselmesinin yarı küresine götürmekle, yönetilmesi: kendi kendisinin sebebi olmak, «insanları Tecessüt yarı küresinden zorlukla uzaklaştırması kendinde olmak» demektir.

Evrensel birbirine bağımlılık postüla'sına dayanan bu müşahadeler; Rébis'nin anlamını asla tüketmez, bizim Locayiju'muzun mucizevi hayatîyetinin sırlarını açıklama övgüsüne hak kazanacaklardır. Ben, alşimlik bir yorumdan başlayarak ve masonluktan geçerek bir Kristolojiye (İsa bilimi) vasıl olmaya gayret ettim. Hissetime fırsatına eriştim ki; Rébis içine nüfuz ettirme yoluyla tesir eden ve çözdüğüm-den daha çok sorular ortaya çıkar. Böylece hak edilenden asla daha fazla sır ifşa etmez. Merkürîyel ışık evrende parlamaktadır. Bize düşen o ışığı kendi ışığımız yapmaktır.

Kaos'tan Hürriyet'e

İsmail İŞMEN

(18 Ekim 1962 de yazılmış olan tekris intibaları) Hakim kelime ne idi bir zamanlar? Bir zamanlar hakim olan söz KAOS'tu... Mikrokozmostan makrokozmosa yayılan kaos... Ve bu iki sonsuzluk arasında duran savunmasız İNSAN.

Tefekkürden varoluşa, doğuştan hayata ve daha sonrasında da benliğinin sahibi kim olacak senin?

Yaradılıştan kıyamet gününe, canlılıktan ölüme dek ve bunun ötesinde hangi güç Evren'in Ulu Mimarı olacak?

Düşün, akıl almaz anakronizmlerle dolu bu engin umman içinde düşün bir kere...

Düşün, günlük maddi ihtiyaçla-

rını karşılayacak cevabı değil de o hiç durmadan genişleyen bir bilinmeyenler âlemi içinde değişen o esrarlı ortama bütün isteğinle yaklaşabilmek için düşün...

Düşün, zamanın ölçüsü olmayan bir rahatlık içinde düşün... Geçmişin sahnesi boşluğunda, hatıralar perdesi gerisinde günlük hayatın karmaşık dekorunu görüyordum. Seyrettiğim oyun sadece yanlışlıklar komutasında bir yaz gecesi rüyasındaki gülümsemeye kadar değil, fakat aynı zamanda hoşgörüsüzlük trajedisinden Batıl İttikat ve Despotizm şimşeklerindeki göz yaşlarına kadar uzanıyordu. Bütün bunlar gerçeği aydınlığa çıkarmak için değil de onu karanlık-

ta boğmak için girişilen bir yarıştı.

Yapmacık ve sahte davranışların, doğal ve gerçek herşeyi mahkûm ettiği bir ortamda aydınlık bir geleceğin anlamı nedir? İnsanlık sevgisi ve barış ruhunu yok etmek isteyen davranışlar yaşamımızın her dönüm noktasında hile, yalan ve kin giysisine gizlenirse huzurlu bir gelecek nasıl yaratılabilir?

Tefekkürün o elle tutulmaz, gözle görülmez çok boyutlu ortamı içinde kendime geliyorum. Sadece gerçeğin araştırılması ve ona erişilebilmesi için sarfedilen çabalar bizi aydınlık bir Evren'e, huzur, sevgi ve mutluluk geleceğine ulaştırabilir.

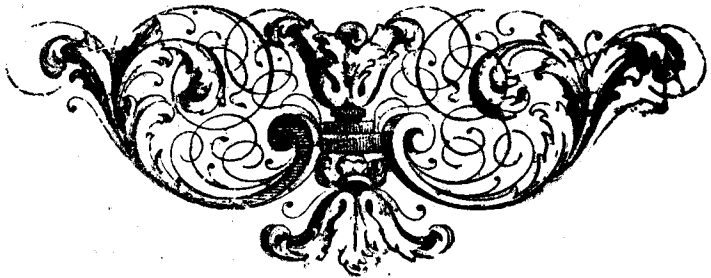
Öyle ise, ellerinizi uzatın bana kardeşlerim, yaşıyan gerçeğe doğru yürüyebilmek için verin ellerinizi.

Rengârenk ışıklarla bezenmiş

geçen zamanla parıldayan ve düşüncelerimin rüyalarını yansıtan kalplerimizin sevgi dolu şefkat ve sıcaklığını verin bana ve böylece kervan, rüzgârlara karşı gelerek uzun yolculuğunun sonunda sülh ve sükûna kavuşacaktır güneş batarken gölgeler arasında titreyerek yürüyen bu ışık kervanının sisli hatıralar arasında esen bu zaman rüzgârının hoşgörü, anlayış ve sevgi ile beslenen bu gönül mutluluğunun inanın bana bir eşi yoktur bütün dünyada

Üstadı Muhterem
«Nur olsun» dedi
Hep bir ağızdan
«Nur olsun» dediler
Ve Biz Nur'a kavuştuk
Şimdi kelime nedir?
Kelime HÜRRİYET'tir
Hürriyettir kelime...

Böylece yeni bir alemde bu muhteşem insicam kâinatında Hürriyet'in kapıları açılmış oldu.

MİMAR SİNAN Dergisi Sekreterliğine,

76. sayıda yayınlanan «Yerküre - Gökküre» başlıklı yazımdaki baskı yanlışları aşağıda verilmiştir. Başlığın İngilizce çevirisinin de «Terrestrial - Celestial Globes» olması gerektiğini sanıyorum. Düzeltilebilmesi için 77. sayıda yayımı dileğimi, Kardeşçe Saygılarımla arz ederim.

Tamer AYAN

76. Sayıdaki «Yerküre - Gökküre» Başlıklı Yazıyla İlgili Düzeltmeler :

Sayfa	Satır	Yazılı Olan	Doğrusu
39	8	efsaneyi	efsanevi
43	35	ilişki	ilişkili
45	8	bağnazol	bağnazca
45	36	açıklanmaktay	açıklanmakta
46	5	kullanımaya	kullanılmaya
46	10	başlamıştı	başlamıştır
46	32	kürelerin B.	kürelerin yerine B.
47	15	gökküre	yerküre
50	8	bilgisizlik	bilgisizlikle
50	17	arasındaki	arasındaki
50	32	yerküye	yerküreye
52	30	içindedir	üzerindedir
52	37	mikrokozmoso	mikrokozmosu
53	23	doğuşan	doğuşun
53	25	sağlamlıklı	sağlamlık ki
arka kapak		The Globe and the Firmament	Terrestrial - Celestial Globes

Hürmasonlukta «G» Harfinin Kökeni ve Anlamı

(The Origin and Meaning of The Letter «G» in Freemasonry)

Tamer AYAN

SUNUŞ

«Masonluğun en tanınmış amblemi nedir?» şeklinde bir kamuoyu soruşturmasının hiç kuşkusuz ilk yanıtı «**Gönye - Pergel**» olacak; biraz daha ilgili kesim ise «**Gönye - Pergel - «G» Harfi**» yanıtını verecektir. Çünkü bu amblem, uluslararası Mason rozeti olmasının, yanında, hertürlü Masonik eşya ve yayında da kullanılarak, Masonluğun adeta evrensel boyutta temel simgesi sayılmıştır.

«Bu amblemin anlamı nedir?» sorusunun yanıtı ise, ilk soru kadar, yalın ve kolay verilemeyecektir; çünkü, yanıtı bulabilmek için, önce amblemdeki üç ögenin Masonik özelliklerini ayrı ayrı çözümlenmesi, sonra da üçünün bir araya gelmesinin ortak sembolizmasının açıklanması gerekmektedir. Gönyeyle Pergelin Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa aktarılan avadanlıklar olarak önemi, yakıştıran törel sembolizması ve **Üç Büyük Nur** kapsamındaki değeri yeterince açık olmasına karşın; somut bir operatif geçmişi olmayan «G» harfinin değeri tam olarak kestirilememektedir. Acaba, «G» harfi neden bu kadar ün kazanmıştır? Uluslararası Mason rozetinin bir öge-

si olmak ayrıcalığını nasıl elde etmiştir? Localarda, tek başına, Gön-ye-Pergelin kucagında, Alev Saçan Yıldızın veya Süleyman Mührünün ortasında bulunmak gibi, özel bir konuma nasıl yükselmiştir?

Eski Masonik bilgilere göre, «G» harfinin Geometri sözcüğünün inisiyali olarak Masonluğa girdiği saptanmakla beraber; neden ve nasıl girdiği, sadece Geometriyi mi, yoksa Tanrıyı (God) mı veya her ikisini birden mi gösterdiği hep merak konusu olmuş ve bu gibi sorular, Masonik tarih sürecinin gelişim aşamalarına koşut olarak, araştırılmalıdır. «**Alev Saçan Yıldızın ortasındaki «G» harfinin başka açıklamalarının aranması**» buyruğu, Masonik kültür ve bilginin, «G» nin yorumlarının derinleşmesiyle özdeş olduğunu vurgulaması, yönünden, çok anlamlıdır. «G» harfini yorumlamaya çalışan Masonların çabası, «**Ülkü Mabedi**» nin yapımına koşut olarak sürecek; olumlu bilimsel gelişmelerin ve aklın ışığı altında yeni boyutlar kazanıp, evrimini sürdürecektir. Bu dinamik süreç içinde, «G» yorumlarından birini geçerli sayıp, ileri araştırmaların gereksizliğini savunmak, aklı herşeyden üstün tutan Masonluğun doğasına aykırıdır. Tüm yorumlar, dönemlerinin dünya görüşünü, düşünce yapısını ve bilimsel düzeylerini yansıtmaları açısından yararlı olduğu gibi; aynı zamanda, yeni yorumun eski yorumları, Masonik evrime koşut olarak, irdelenmesi yönünden de değerlidir. Amaç, «**Ülkü Mabedi**» nin yapımında, «G» nin simgelediği «**inanç ve bilim**» faktörlerini değerlendirebilmektir. Yabancı kaynaklarda «G» harfi konusunda yapılmış çok sayıda araştırmanın yanında; S. TEZCAN (50) ve E. ÖNEN (40) kardeşlerin de değerli incelemeleri bulunmaktadır. Ben de, «G» yi kendimce anlamaya uğraştım.

GENEL YAKLAŞIM

Harf olarak tek başına hiçbir Masonik ezoterik anlamı olmayan, Avrupa alfabelerinin 5. sessizi «G» nin sembolik değeri; ancak, bu harfle başlayan bir sözcük, terim ya da tanımlamanın varlığı ile, ortaya çıkmaktadır. «G» harfi için, ilk bakışta, ansiklopedik genel kültür bilgisi kadar olağan, iki klasik açıklama yapılmaktadır. Birincisi, daha köklüsü ve daha eskisi, «G» nin Masonluğun temeli sayılan Geometriyi, yani «**bilim**» göstermekte olduğudur. Diğeri, daha yenisi ve daha teistik yaklaşımın alanı, Tanrı anlamındaki bazı sözcüklerin ve terimlerin (God, Gott, Grand Architect) inisiyali olması nedeniyle Evre-

nin **Ulu Mimarı'nı**, yani «**inancın**» simgelemekte olduğudur. Çoğunlukla, bu iki farklı anlam peşpeşe sayılarak, «**G**» nin hem Geometriyi hem Tanrıyı gösterdiği vurgulanmaktadır. Böylece Masonların, «**Geometri bilimine olan saygısının yanında Tanrıya olan inanç ve bağlılığı**», Alev Saçan Yıldızın ortasından «**kendi dünyalarına**», Gönve-Pergelele kuağından «**harici dünyaya**» duyurulmaktadır. Harici dünyada, «**G**» nin yorumunun, Geometri biliminden çok, Masonların Tanrıya inançlarının bir sembolü şeklinde yapıldığı, bir gerçektir.

«**G**» harfinin, hem Masonik hem de harici dünya tarafından bilinen bu iki yaygın anlamının dışında,; daha çok Masonlar için geçerli, başka yorumları da vardır. «**G**» ile başlayan, örneğin, **Gloria, Grandeur, Genie, Genesis, Gnose, Generation, Geography, Geology, Gravity** vb. kavramlara, Masonik yapı içinde yer bulunup, anlam kazandırılması için ilginç araştırmalar yapılmıştır. Geleneksel düzenli **Türk Masonluk Sistemimizde**, «**G**» harfi, **Masonun kalbinde yatan ilâhi prensip** olarak tanımlanmakta; Tanrının şanı manasına Gloria'nın ve Geometrinin ilk harfleri olduğu açıklanarak, inançsal ve bilimsel bir karma değeri verilmektedir.

«**G**» HARFİNİN KİMLİĞİ VE MASONLUKLA İLİŞKİSİ

Latinceden, diğer Avrupa alfabelerine 7. harf olarak giren «**G**»; muhtemelen 5. yy'ın ikinci yarısında, «**C**» ve «**K**» harfleri arasındaki bir ara ses özelliğini göstermek üzere Grekçeden türetilmiştir. Grek harflerinin de, İbranice gibi, daha eski Semitik (belki Fenike) alfabeden alındığı sanılmaktadır. Yani, ilk kez Latincede kullanılan «**G**» nin, antik Masonluk evresinde var olmadığı gibi, 18. yy öncesinin operatif dönemine bile inmediği kesindir. «**G**» nin, operatif dönemdeki Geometri kavramından miras kalmadığının başka bir kanıtı da, Gotik Yasalarda Geometrinin anılmasına karşın «**G**» ye hiç değinilmemesi ve Masonların yaptığı hiçbir binada süs olarak «**G**» figürüne rastlanmamasıdır. «**G**» nin, 17. yy'ın ikinci yarısından itibaren Masonluğa katılan Rozkruvaziyenler veya Kabbalistler tarafından getirildiği savı da kanıtlanamamıştır.

«**G**» harfi, **dünyada ilk kez**, şimdiki gibi bir simge olarak, Ptolome'nin 1525 yılında Strazburg'da basılan Coğrafya kitabındaki bir resimde, Gönve ve Pergelle beraber kullanılmıştır. Bu kompozisyon, bazıları-

na göre Geometriyi, bazılarına göre kitabın adını «Geography» göstermektedir. Ayrıca bu amblemi Masonların mı yaptığı; yoksa, başkalarının çizdiği bu kompozisyonu benimseyen Masonların kendilerine mi aktardıkları sorusu da henüz yanıtlanmamıştır.

YEDİ ÖZGÜR SANAT, GEOMETRİ, «G» HARFİ

«Yedi Özgür Sanat ve Bilim» dizisi içinde, Masonluğun temeli sayılan Geometrinin de bulunması nedeniyle; Masonlukla, bu dizi arasındaki tarihsel ilişkinin gözden geçirilmesi yararlıdır. Bu kavram, ilk kez, eski Greklerde kullanılmakla beraber; «*artes liberales*» kapsamına giren bilim ve sanatları tam olarak eski Romalılar tanımlamışlardır. Ancak o dönemde, dizideki sanat dallarıyla, bunların uygulaması olan meslekler arasında hiçbir olumlu ilişki kurulmamıştır. Sanat ve bilimlerin yüceltilmesine karşın, bazı meslek ve zanaatlar küçümsenmiştir. Örneğin, Geometri ile özdeşliğe karşın, Masonluk mesleği de hor görülerek sıralamaya sokulmamıştır: tıpkı, Seneca'nın, oymacılık, ressamlık, mermer işçiliği gibi meslekleri özgür sanatlardan çıkarılması gibi... İÖ 2. yy'da Varro tarafından adlanan özgür sanatların ilk bilimsel tanımlanması, İS 420 de Capella'nın *Septem Artes Liberales* kitabıyla yapılmış; İS 565 de Cassiodorus'un yaptığı ortaçağın standart elkitabı olmuş; daha sonra Baethius, özgür diziyi, dördü matematiksel bilimler (Aritmetik, Geometri, Müzik, Astronomi) ve üçü edebi sanatlar (Gramer, Retorik, Lojik) olarak ayırmıştır. İS 636 da, İsidor, yedi özgür bilim ve sanatı, diğerlerinin temeli olarak açıklamıştır. Ortaçağ boyunca, bu dizideki hangi bilim ve sanatın diğerine göre daha üstün olduğu tartışmaları süregelmiştir.

Doğal olarak Masonlar da, kendi Mesleklerinin temeli olan Geometrinin üstünlüğünü — örneğin, 1410 tarihli Cooke Elyazmasında olduğu gibi — savunmuşlardır. Daha sonraları, ünlü Geometrici Euclides'in Masonluk tarihine sakulmasıyla bu sav perçinlenmiş; önce yapı sanatı olarak tanımlanan Geometri, sonunda Masonlukla özdeşleştirilmiştir. Hatta 1610 tarihli York Elyazmasında, «Euclides'in Geometrisinin yerine şimdi Masonluk terimi kullanılmaktadır» gibi açık bir belirleme de vardır. Dolayısı ile, ortaçağ aydınlarının gözdesi «Yedi Özgür Bilim ve Sanat» dizisi içinden, Masonların, mesleklerine uyduğu için seçip adeta kutsallaştırdıkları Geometrinin, baş harfi «G»yi sembol olarak almış olmaları olanaklıdır.

Ayrıca, Geometrinin anıldığı Eski Elyazmalarının bir özelliği de, «... **Tanrıya yakarıyla yazıya başlanması ve Tanrıdan özel bir saygıyla söz edilmesi**» gibi dinsel bir nitelik göstermesidir.

Dolayısı ile, operatif Anglosakson Masonlarının, bu metinlerdeki Tanrı (God)'nın inisiyali olan «G»yi benimsemiş olmaları da olasıdır. Kaldı ki, «G»nin Tanrıyı gösterdiği, varsayımdan öte, belgelere de dayanmaktadır. Eski çağlardan beri, Kitabı Mukaddes pasajlarından esinlenilerek, Tanrı ile Geometri arasında üst düzeyde ilişki kurulmaya ve bu bilim Tanrısallaştırılmaya çalışılmıştır. Örneğin, Plató «**Tanrı, geometerdir**»; Thomas Browne, Religio Medici'de «**Tanrı, usta bir mimar gibidir**»; Bertrand Russel, «**Geometri, Tanrısal düşüncedir**»; Milton, Paradise Lost'da, «**Tanrı Yüce Geometerdir**»; John Calvin, «**Tanrı, Ulu Mimardır**» tanımlamaları ile, Masonların geliştirdiği «**Tanrı - Geometri - Mimari**» özdeşliği kuramına ışık tutmuş ve yardımcı olmuşlardır. Böylece, Geometri ilâhileşmiş ve Tanrı da «**Geometri Üstadı ve Ulu Mimar**» terimleriyle somutlaştırılmıştır. Bu nedenle, «G»nin, Tanrısal ve inançsal sıfatı da kanıtlanmış olmaktadır.

Özetle, Masonların ritüellerine «G»nin girmesi 330 yıllık bir gecikme ile olmasına karşın; Geometri ve Tanrı sözcüklerini, mesleklerine uygun bir biçimde kullanmaları, 15. yy'ın başlarına kadar inmektedir.

GEOMATİK MASONLUK KAVRAMI, «G» HARFİ

Spekülatif Masonluk, mesleki bir **altyapı** kurumu olan Operatif Masonluğun, zorunlu tekne ve sosyoekonomik nedenlerle çökme sürecinde, kalıntıları üzerine kurulmuş, bir **düşünsel üstyapı** kurumudur. Londra Büyük Locasının kurulduğu 1717 yılı, bu iki tip Masonluk arasında bir sınır gibi görünmesine karşın; aslında, sınırdan çok, görelî geçiş dönemini kabul etmek daha gerçekçi bir yaklaşımdır. Çünkü, bu tarihten önceki Operatif Mason Localarında meslekten olmayan **Kabul Edilmiş Masonlar** yani Spekülatif Masonluk olduğu gibi; Operatif Masonluk da, 18. yy'ın ortalarına kadar kurumsal olarak devam etmiştir. Geçiş döneminin Operatif Masonları, **Domatik** Masonlar; Spekülatif Masonlar da **Geomatik** Masonlar olarak tanımlanmışlardır. Latince ve Grekçede, **Domos** «kutsal yapı, ev» **Geo**, «dünya, yerküre» anlamına geldiğinden; Operatif Masonların işle-

rinin «bina inşa etmek», Spekülatif Masonların amaçlarının da «dünya kurmak» yani «ülkü mabedi inşa etmek» olduğu vurgulanmak istenmiştir. E.L. HAWKINS (24). Aberdeen (İskoçya) Locasının 1755 kayıtlarına göre: Operatif Masonların, inşaatçılık meslekleri nedeniyle kendilerine **Domatik**; meslek dışı **Kabul edilmiş Masonlara**, toprak sahibi soylular olmaları nedeniyle, **Geomatik** Masonlar dediklerini yazmaktadır. Bu nedenle, Spekülatif Masonluğu oluşturan Geomatiklerin, sıfatlarının İnisiyalini kendilerine sembol almaları olasıdır.

MASONLUK TARİHİ İÇİNDE «G» HARFİ

Masonluk tarihi içinde «G» harfinin kavram ve uygulama olarak gelişimi, özellikle J.T. THORP (51), H. CARR (8) ve P.F. CASE (10)'ın araştırmalarına dayanarak, altı aşamada incelenmiştir.

1. Eski Elyazmaları Döneminde (1730) öncesi «G» Harfi:

Masonluğun en eski belgeleri sayılan 14. ve 15. yy'lardan kalma **Regius** ve **Cooke** Elyazmaları ile 18. yy başı ilk İngiliz ritüeli sayılan **Edinburg Sicil Dairesi** Elyazması dâhil aradaki bütün belgelerde, Geometrinin önemi ve Masonlukla özdeşleştiği açıklanmasına karşın, «G»ye ve **Alev Saçan Yıldız**a değinilmemektedir. **Alev Saçan Yıldızın** geçtiği ilk belge 1700 tarihli **Sloan Elyazmasıdır**.

2. 1730'lu Dönemde «G» Harfi:

«G» harfinin Masonluğa ilk girişi, 1727 **Wilkinson** Elyazmasında da geçmekle beraber, **Samuel PRICHARD**'ın **Masonry Dissected** adlı kitabıyla 1730 yılında olmuştur. Bu kitapta, şimdikine benzer olarak: «G»nin Geometrinin simgesi olduğu, **Orta Hücre**'de «**Grand Architect**»i temsil ettiği, ortasında «G» olan **Alev Saçan Yıldızın** 2°'nin sembolü olduğu açıklanmaktadır...». Dönemdeki Localarda, ya taban kilimine çizili olarak ya da tavandan sarkıtılmış olarak kullanılmaktadır. 1717 yılı öncesinde gerek ritüel gerek cisim olarak varlığı belli olmadığından, 1730 yılı dolayında Masonlukla Geometrinin özdeşleştirilme döneminde önem kazandığı anlaşılmaktadır. «G», **A Dialogue Between Simon and Philip** (1740) ve **Westminster Journal** (1742) da benzer şekilde açıklanmaktadır. Localarda, kayraktaşı üzerine çizilmiş **Alev Saçan Yıldız** ortasında pirinçten yapılmış «G»

harfi kullanılmıştır. İlginç olarak, sadece Alev Saçan Yıldız, Çırak; sadece «G», Kalfa; ikisi birlikte Üstad, sembolüdür.

3. «G» Harfinin Fransa'da Yayılma Dönemi :

Masonry Dissected adlı kitabın çevirileri, «G» sembolizmasının Avrupa'ya ve özellikle Fransa'ya yayılmasını sağlamıştır. Fransa'da yapılan özgün çalışmalar arasında: **Le Catechisme des Francs - Maçons** (1744), **Sceau Rampu** (1745), **L'ordre des Francs - Maçons**

(1745), **Le Nouverdu Catechisme** (1749), **Le Maçon Demasque** (1751) adlı ritüellerde «G» harfi, **Geometri**, **Glory** ve **Grandeur** olarak açıklanmaktadır. Localarda, Çalışma Tablolarında ve taban döşemesinde Alev Saçan Yıldızla beraber veya tek başına çizim olarak bulunmaktadır. Fransız Masonları, daha sonraki yıllarda, «G» için birbirinden ilginç yorumlar getirmişlerdir.

4. «G» Harfinin Anglosakson Masonluğunda Duraklama Dönemi :

1760 - 70 dönemi Anglosakson ritüellerinin, Avrupa ritüellerinden esinlenerek spekülatif yönde geliştiği ve resimlendiği yeni bir süreç olmasına karşın; «G»nin öneminin azaldığı ve hatta kaybolduğu yıllardır. Örneğin, resmi ritüellerden sayılan: **Three Distinct Knocks** (1760), **Jachin and Boaz** (1762), **Hiram** (1764), **Shibboleth** (1765) ve **Tubal Kain** (1767) de, «G» harfi geçmemektedir. Sadece, resmi niteliği olmayan, **Solomon in all His Glory** (1766) ve **Mahabone** (1765) adlı yayınlarda «G»ye yer verilmiştir. Anglosakson Masonluğunda, 1740'dan itibaren 1770'e kadar geçen süre içinde, «G» harfinin eski önemini yitirdiği ve durakladığı anlaşılmaktadır.

5. «G» Harfinin Canlanma Dönemi :

Anglosakson Masonluğunda 1770'li yıllar, ritüel ve öğreti olarak, yeni bir anlayışın gerçekleşme dönemidir. Bu dönemdeki çalışmalar, çağdaş ritüellerin temeli olmuştur. Buna karşın «G» harfinin, dönemin ünlü yapıtları, **W. CALCOTT'un Candid Disquisition** (1769) ve **W. PRESTON'un Illustration of Masonry** de yer almayışı ilginçtir. Oysa, **W. HUTCHINSON, Spirit of Masonry**; **F. DOLCHO, Orations**; **Dr. OLIVER, Golden Remains of the Masonic Writers** ve **W. PRESTON, No. 16540 Elyazması** (1807 - 10) adlı yapıtlarında, «G»nin sem-

bolizmasını bugünküne benzer olarak anlatmışlardır. «G»nin Geometriyi «G.A.O.T.U.» dövizleriyle açıklanan Tanrıyı belirttiği açıklanmaktadır: Localarda çizim ve eşya olarak, **Alev Saçan Yıldız, Delta ve Süleyman Mührü** içinde, pirinçten veya kaynaktasından yapılmış «G» modelleri kullanılmıştır.

6. «G» Harfinin Çağdaş Uygulamaları :

«G» harfinin çağdaş uygulamaları 19. yy'ın ilk yarısında başlamıştır. 1826 yılına ait bir resimde «G» ve **Gönye - Pergel** ayrı yerlerde gösterilmiştir. **Muhtemelen 1850'lerde, «G» harfi Gönye - Pergelin ortasına girmiş ve Üstadı Muhterem'in arkasındaki duvara asılmıştır.** Bu amblemin kimin tarafından ve ne amaçla oluşturulduğu bilinmemekle beraber, Masonluk bir kurumdan ziyade desinatörler tarafından yapıldığı sanılmaktadır. Masonluğun İki Büyük Nurunun ortasına «G»nin saklanması anlamlı mı; yoksa, rastlantıdır? Ya da, Ptelome'nin 1525 baskısı Coğrafya kitabının bir kopyasıdır? **Yoksa, bu yakıştırmayla, «G» ile simgelenen Geometrinin ve dolayısı ile Masonluğun, Gönye ve Pergelin birleşmesinden doğduğu mu vurgulanmak istenmiştir?** Günümüzde, «G»nin Localardaki yeri, şekli ve özellikleri çok değişiktir. Örneğin, «G»nin beşiği **İngiltere'de** bile bir standart uygulama yoktur. **Londra Localarının** pek azında doğuya veya tavana asılmış olmasına karşın, **Bölge Localarının** çoğunda tavandan Yemin Kürsüsüne doğru sarkıtılmış olarak bulunur. **İskocya ve Avustralya'da,** genellikle tavandan sarkıtılmış ve bazen de doğuya asılmıştır. **İrlanda'da,** doğuda Gönye - Pergel arasındadır; ancak, sembolizması Üstadı Muhterem Kutsal Kelimesiyle ilgilidir. **Almanya'da,** 1° de Alev Saçan Yıldızın ortasında tabana, 2° de Süleyman Mührünün ortasında tabana, 3° de ışıklı saydam Süleyman Mührünün ortasına doğuya veya batıya konulmuş olup; 1° de Tanrı, 2° de Geometri, 3° de Golgotha anlamındadır. **Hollanda ve New York'da** bizdekiine benzerdir. Connecticut (A.B.D.) uygulamasında, genellikle Loca içinde, bazen de Locanın ve hatta Mabe'din dışındadır. Tek başına, Gönye - Pergel ortasında veya Delta içinde değişik kompozisyonları vardır. **İsvetçe,** 2° de taban döşemesinde, 3° de doğu duvarındadır.

Bu uygulamalardan hangisinin doğru olduğunu saptayabilmek olası değildir. Çünkü, uyulması gerekli bir standart olmadığından; uygulamalar, ibediyans farklarına, yerel kabullere, geleneklere ve alış-

karlıklara göre değişmektedir. Önemli olan, Masonluğun önemli bir göstergesi olan «G» harfinin, çeşitli biçimlerde, Localara ve Gönýe - Pergelin ortasında rozetlere girebilmiş olmasıdır.

«G» HARFİNİN YORUMLARI

Masonik literatürde «G» harfi için ilginç ve değişik yorumlara rastlanmaktadır. Bunların arasından bazı örnekler aşağıda sergilenmiştir. A.E. ROBERTS (45), H. CARR (9), F.I. PICK - G.N: KNIGHT (42) gibi araştırmacılar, «G»yi klasik yönde yorumlayıp, ilk anlamının Geometri ve ikinci anlamının Tanrı olduğunu açıklarlar. İlk anlamı «geçiş» sırasında «G»nin desteği ile...» ikinci anlamı «Orta Hücre'de Evrenin Ulu Mimarını gösteren G'ye benzer...» şeklinde belirlenir. Önceleri sadece Geometriyi simgelemekle yetken, daha sonra **Grand Geometrician**'ı da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Geometri, Tanrının doğaya yansıyan düşüncesi olduğundan; evrensel tüm güzelliklerin **Grand Architect** tarafından yaratıldığı vurgulanmak istenir. Aynı zamanda, «G.A.O.T.U.» dövizini içermekte olduğundan, hem farklı dinlerdeki değişik tanrı adlarının kavram kargaşası yaratması hem de uluorta kullanılarak saygınlığının azalması önlenmektedir. G.H. STEINMETZ (48), konuya değişik yaklaşarak, bu sembolün «Herşeyi gören Göz» ve «Daire Merkezinde Nokta» sembolleriyle karıştırıldığını; çünkü, «G»nin Fransızca, İspanyolca, İtalyanca gibi batı ve tüm doğu dillerinde Tanrının baş harfi olmadığını, Geometrinin de evrensel simgesi sayılamayacağını; olsa olsa, «G.O.D.» şifresinin ilk harfi olabileceğini savunur. Bu İbranice şifre, **Gomer** (güzellik), **Öz** kuvvet) ve **Dabar** (aklıhikmet)den oluşmaktadır. Yaratıcı göstermek için İbranice «Yod» harfini öngörür.

A. HORNE (26), ilginç olarak, «G» ile «Delta» harfleri arasındaki ilişkiye dikkat çeker. «G»; God, Gott gibi İngilizce ve Almanca sözcüklerin baş harfi olduğu gibi; «Delta» da, Dios, Dieux gibi İspanyolca ve Fransızca sözcüklerin baş harfidir. «D» harfi, Grekçe «Delta» harfinden geçmiştir. Bu özellik, Cermen ve Latin dilleri arasında anlamlı bir sembolizma birliğini göstermektedir.

J. F. NEWTON (39), ortaçağ Masonlarının tüm sırlarının Geometrinin kuralları olduğundan, bu bilimin Masonlarca önemli ve kutsal sayıldığına; bu yüceliği günümüze aktaran «G» harfinin de, Geometrinin

gitgide unutulmuş değerini ve mistik anlamını yeni kuşaklara hatırlattığına, değinmektedir.

R. C. BLACKMER (4). «**G**»nin hiçbir özelliği olmadığı halde, sadece God'ın inisiyali olduğu için, derinlemesine bir inceleme yapılmadan Tanrıyı simgelemek üzere seçildiğinden; oysa diğer dillerde **Yaradan** sözcüğünün farklı olduğundan, yakındır. «**G**» harfi, olsa olsa, **Yahve** adı veya **YHWH** tetragramatonu ile belirlenen ve **Telaffuz Edilemez Kelime** sayılan İbrani Tanrısının baş harfi «**Yod**»u gizleyen bir sembol olup; günü geldiğinde, yerini «**Yod**»a bırakacaktır. Yaradanın, İbranice simgesi «**Yod**», Latince «**Delta**» ve Grekçe «**Gama**» harfleridir. **P. F. CASE** (10), konuya daha çok mistik ve kabbalistik yönlerden girerek, ilginç yorumlar getirmektedir. «**G**», geometriyi simgelemesi açısından evrensel; çünkü, «**G**», **Gama**, «**Gimel**» olarak, Latince, Grekçe ve İbranice gibi Masonlukla ilgili üç eski dilde Geometrinin baş harfleridir. Yani, Eski Ahit'in İbranicesinden, Euclides ve Physagoras'ın Grekçesinden ve Yeni Ahit'in Latincesinden geçerek Masonik ritüellere yerleşmiştir. Oysa, önerilen «**Yod**» un Geometri ile bir ilgisi yoktur. «**G**»nin Tanrıyı simgelediği görüşü ise daha tartışmalıdır. «**G**»yi savunanlar, İngilizce ve Almanca'da (God, Gott) anlamlı olduğunu; «**Delta**»yı savunanlar, Latince (Deus), Fransızca (Dieux) ve İngilizce (Deity) Yaradanın inisiyali olduğunu belirtmektedirler. Geometri kelimesinin türetildiği Grekçe «**Gama**» (toprağın, yerin anası) kelimesinin baş harfi «**Gama**» ve İbranice karşılığı «**Gimel**» harfleri; aynı zamanda, Yaradan anlamındaki «**Gador**» ve «**Gebur**» sözcüklerinin de baş harfleridir. «**Gimel**» harfi, biçim ve anlam olarak, «**Yod**» veya «**Delta**» daha evvel evrensel değil, sadece biraz daha eski harflerdir. Sonuç olarak, «**G**», hem Geometriyi ve hem de Tanrıyı yeterince açık ve evrensel olarak simgelemektedir.

J. P. BAYARD (2), **J. BOUCHER** (6), **W. NAGRODSKI** (38), **O. WIRTH** (55), **A. BEDARRIDE** (3) gibi Fransız araştırmacılar da «**G**»yi derinlemesine inceleyip, Geometri ve Tanrının göstergesi olduğu klasik sonucunda birleşmekle beraber; dinsel, etimolojik kabbalistik, hermetik ve okkültik ilginç yorumlar da getirirler. Örneğin, **W. NAGRODSKI** (38), *Le Secret de la Lettre «G»* (1935) adlı kitabında, «... Masonların, Alev Saçan Yıldızını ortasına koydukları «**G**» harfi, latın oranın Geometrik çizimi için gerekli düğümü gösteren işarettir.» demektedir. **O. WIRTH** (55), *Les Mysteres de l'Art Royal* adlı eserinde, «... «**G**»nin en eski alfabelerde 3. harf olduğunu, başlangıçta Gönye

şeklinde olmasına karşın; daha sonra dairenin Gönyeyle birleştirilerek, «G» harfinin bugünkü şeklinin türetildiğini yazmaktadır. Bunun dışında batı dillerinde «G» ile başlayan, **Grandeur, Gloria, Generation, Genesis, Genie, Gnose, Geology, Geography, Gravitation** gibi kavramlar için yapılan ilginç yorumlar, başta **A. BEDARRIDE** (3) olmak üzere diğer Fransız araştırmacılarının yayınlarında; yerli kaynaklardan da **E. ÖNEN** (40) ve **S. TEZCAN** (50) Kardeşlerin incelemelerinde, bulunabilir. «G» harfinin değişik sembolizmaları açısından, Fransız ve Alman literatürü, Anglosakson kaynaklarına oranla daha zengindir.

«G» HARFİ İÇİN ÖZGÜN SEMBOLİZMALAR

«G» harfi için üç özgün sembolizma, dinsel, operatif ve spekülatif örnekler olarak, aşağıda sergilenmektedir.

«G» Harfinin Dinsel Sembolizması :

Eski Ahit (16), I. Krallar, Bap 5:18 «... ve Süleymanın işçileri ve Geballılar taşları yonttular...» mealindeki pasajda; **Gebatit, Giblit, Giblim** olarak tanımlanan Geballı işçilerin, Hz. Süleymanın işçileri ile beraber taş yonttukları anlatılır. **Giblim** kelimesi, İbranicede taş yontucular demektir; yani, Mason sözcüğü ile eş anlamlıdır. Bu nedenle, Mason anlamındaki **Giblim**'in inisiyali «G» nin, Eski Ahitten Masonik terminolojiye aktarılması olanaklıdır.

Bunun bir kanıtı, 1724 tarihli **The Grand Mystery of Freemasons Discover'd** adlı broşürde geçen: «S. Bana evrensel Kelimeyi verin; C. «B...»; S. Bana Kudüs Kelimesini verin; C. **Giblim**» kateşizmidir. Dolayısı ile, **Giblim**'in Eski Ahitten Masonluğa geçtiği ve inisiyali «G» harfinin de sembol olarak alındığı, dinsel bir yakıştırma olarak, varsayılmaktadır.

«G» Harfinin Operatif Sembolizması :

Operatif Mason Locası Üstadlarının en gerekli avadanlıklarından biri olan **Gönyeyi**, çalışmaları sırasında elinin altında bulundurması ve kolaylıkla bulabilmesi için, masanın yanına veya arkasına asmış olması olasıdır. Geometri aletleri kutsal denecek kadar önemli sayıldığından, Gönyenin, bir saygı işareti olarak, yukarı doğru asıldığı

varsayılabilir; tıpkı günümüzde, teknik bürolar, atölyeler ve dükkanlarda, Gönnye ve diğer iş aletlerinin, saygı için olmasa bile; çabuk bulunması için duvara takılması; **Kur'an-ı Kerim**'in saygı gereği duvarda yükseğe asılması gibi...

Grekçe **Geometria**'nın inisiyali **büyük Gama** harfi, yazılış olarak, **Gönnyeye** çok benzemektedir. Aynı gönnye gibi, üstte kısa yatay ve altta uzun düşey birer çizginin bir dik açı ile, darağacı gibi, son köşeden birleşmesi, (Г) şeklindedir. **Yani, Mason Gönnyesi ile Grekçe büyük Gama harfi, biçim olarak, birbirinin aynısıdır.** Bundan dolayı, Operatif dönemden Spekülatif döneme geçiş sürecinde, önce cisim olarak Gönnyenin, sonra Gönnyeye benzer Gama harfinin ve sonunda da Gamanın Latince karşılığı olan «**G**» harfinin, simge alındığı varsayılabilir. Bu yaklaşım, Masonluğun tarihsel süreç içindeki yapısal evrimine koşut bir «**somuttan soyuta geçiş**»in kanıtı olduğundan, ilginç ve tutarlıdır. Bunun bir kanıtı da, İngiltere'de Latin harflerinin tamamen yerleşmesinden önce, bazı Grek harflerinin kullanılmış olmasıdır. Bu dönemde, Anglosakson Masonları, mesleki ve dinsel yazılarında, asıl Latince metin içinde, «**G**»nin yerine büyük «**Gama**» harfini kullanmışlardır. Benzer olarak, ortaçağ Cermen diliyle yazılmış **Aziz Ulphilas**'ın Kutsal Kitap çevirisindeki Mezogotik yazı türü içinde, «**G**» yerine büyük «**Gama**» harfleri vardır. Kutsal Kitabın, Slovak ve Sıril dilleriyle olan çevirilerinde de benzer özellikler görülmektedir. Bu bakımdan, eski Masonik belgelerde görülen **Gönnye** şeklindeki büyük «**Gama**» yerine, metinlerin İngilizceye çevrilmesi sırasında «**G**» harfinin yerleştirildiği ve bunun gitgide simge haline dönüştüğü varsayılabilir. Buna benzer olarak, Locanın duvarına asılı Gönnye de yerini zamanla «**G**»ye bırakmıştır.

«**G**» Harfinin Spekülatif Sembolizması :

Localarda, güney sütununun «**J**», kuzey sütununun «**B**» ve doğunun «**G**» harfleri, tabanı batıda (**BJ**) ve tepesi doğuda (**G**), bir fiktif «**BJG**» üçgeni oluştururlar. Üçgenin tepe noktası «**G**»nin, tabana izdüşümü «**BJ**» hattının içinde kaldığından; «**G**»ye ulaşabilmek için, «**B**» ve «**J**»nin arasından geçmek zorunludur. Fiktif üçgenin yarattığı kuramsal eylemin yorumu ve «**G**» ile bağdaştırılması, çok ilginçtir. Üçgenin tabanındaki «**B**» ve «**J**» sütunlarının Masonik anlamları derece öğretilerinde açıklanmasının yanında; «**B**» sütununun erkeklik organını (**ZB**) ve «**J**» sütunun dişilik organını (**NK**) temsil ettiği de

ileri sembolizma olarak bilinmektedir. Bu iki sütunun arasındaki cday, zıt cinsiyetleri birleştirdiği gibi; aynı zamanda, birleşmeden oluşan yeni varlığı (**Neofit**) simgelemektedir. Bir zamanlar, sütun başlıklarına konulan «**Narlar**», üremenin ve bereketin sembolü sayılmışlardır. Yani, «**G**»ye ulaşmak isteyen her Masonun, öncelikle «**B**» ve «**J**» nin bilincinde olması gerekmektedir.

Yemin kürsüsündeki **Kutsal Kitapların** üzerinde kucaklaşan **Gönye** ve **Pergel**, bir eşkenar dörtgen oluştururlar. Bu eşkenar dörtgen, Euclides'in Birinci Önermesinde açıklandığı gibi, birbirlerinin merkezlerinden geçen eşit çaplı iki çemberin keşişme alanı olup; aynı zamanda, eş tabanlı iki «**Delta**»nın birleşmesinden meydana gelmiştir. Bu eşkenar dörtgen, mistik ve okkultist yorumlara göre, «**Vesica Piscis**»i, yani balık kesesini; bundan dolayı, insan rahmini, üremeyi, yaradılışı ve doğumu simgelemektedir. **Vesic Piscis**, Operatif Masonlar tarafından kutsal sayılmakta ve özellikle dinsel mimariye ilişkin önemli sırları içerdіđine inanılmaktadır. Ortaçağ katedral mimarisinin ilginç şekilleri, oranları ve bölümleri, **Vesica Piscis**'den türetilmiştir. Mistik ve antik yorumlara göre dişisel bir amblem olan **Vesica Piscis** (); Masonik açıdan da, Gönye ve Pergel arasındaki denge ve ahengin sembolü sayılmaktadır.

Fiktif «**BJB**» üçgeni ve «**Vesica Piscis**» olgularına göre, iki sütunun zıt cinsiyetlerinin birleşmesinden oluşan yeni varlık, yeminiyle birlikte, **Vesica Piscis**'in içinden doğar ve doğuya doğru evrimsel bir emekleme ile, diş alemin karanlıklarından gelerek çevresine ışık veren bir insanı simgeleyen, **Alev Saçan Yıldız**'a ulaşır ve onunla bütünleşir. Dolayısı ile, **Alev Saçan Yıldız**'ın ortasındaki «**G**»nin, insanlığın ana ilkeleri olan **Adalet** ve **Hoşgörünün** birleşmesi ile, yabancıların dünyasından Masonların dünyasına doğuşu simgelediği; böylece «**Genecis**» ve «**Generation**» kavramlarını gösterdiği belirtilebilir.

İnsan «**ömür**» denilen geçici dünya yaşamı, başı «**doğum**» ve sonu «**ölüm**» denilen, iki doğal geçiş arasındadır. Başlangıç olan doğum, ana rahminin karanlığından dünya aydınlığına doğuş; son olan ölüm de, kabir karanlığından «**sonsuz aydınlığa**» geçiştir. İnsanın yaşamında, **beden** (ten) ve **ruh** (tin), **canla** bağlanmıştır; yani **can**, **ruh** ve **bedenin** birleşmesinde, hem bir katalizör, hem bir olgu ve hem de bir sonuctur. **Canın** varlığı için, biri **ruh** ve diğeri **beden** olan iki faktörün bir araya gelmesi gereklidir. **Ölüm** sırasında, **canın** işlevi

biterek çıktığından, **ruh** ve **beden** birbirlerinden ayrılmaktadır. **Beden**, dünyada biçim değiştiren bir madde olarak kalmakta; **ruh**, asıl kaynağı, **Yüce Varlığa** dönmektedir. Böylece, her canlı için geçerli olan, karanlıktan aydınlığa geçiş işlemi, başta ve sonda **iki kez** tekrarlanmaktadır. Oysa Masonlukta, biri dünyaya ve diğeri Ebedi Maşrı'k'a geçiş olaylarından başka; «**tekris**» denilen **üçüncü** bir sembolik doğum olayı daha vardır. Masonlar, doğumları ve ölümleri arasındaki yaşam süreçlerinde, bu sembolik doğum olayını, büyük bir bilinçle, yaşarlar. Çünkü, doğumları ve ölümleri kendi ellerinde olmadığı halde, üçüncü doğumları olan tekrisleri, kişisel istek ve özgür iradeleri ile, gerçekleşmektedir. Dış dünyanın karanlıklarından gelen adayın gözleri, verilen **Nuru Ziya** ile, Masonluğun yaşam biçimine açılmakta ve sembolik anlamda yeniden doğmaktadır. Bu nedenle «**G**» nin, «**Generation**» ve «**Genesis**» kavramlarını da simge ve anlam olarak içerdiği savunulabilir. **Mason rozetleri ve amblemlerinde, Gönye-Pergelin kucagında ki «G» harfinin, yukarıdaki yakıştırma ile uyumlu bir biçimde, doğuşu simgelediği belirtilebilir.** Bu iki ölçüm aleti Geometriyi simgelediğinden, Geometriye dayanan Masonluk da, doğrudan doğruya, iki büyük Nurun ortak fonksiyonundan ve dengesinden doğmuştur. Dolayısı ile «**G**» harfinin, Geometrinin yani Masonluğun doğuşunu gösterdiği, Gönye - Pergelin ortasındaki konumunu açıklamak için ileri sürülebilir.

Yukarıda sırayla verilen «**G**» harfine ilişkin, dinsel, operatif ve spekülâtif üç sembolizma açıklaması; Masonluğun antik dönemden, operatif döneme ve sonunda spekülâtif döneme geçiş dinamiğini ve somuttan soyuta doğru boyut değiştirmesini göstermesi yönünden de son derece anlamlıdır. Antik Masonluk döneminde, Mabed yapımına yönelik bir lejandan «**taş işçileri**» kavramına öncelik kazandırılarak «**G**» harfine yakıştırılmıştır. Olaya bakış, dinsel söylence kökenlidir. Operatif dönem için, Loda Üstadının en önemli aletlerinden «**Gönye**» den hareket edilerek, Grekçe büyük «**Gama**» dan, Latince «**G**» harfine anlamlı bir geçiş yapılmıştır. Spekülâtif Masonluk dönemi için, «**G**» harfinin yorumuna salt sembolik ve felsefi yönden yaklaşılmıştır. Böylece, bu üçleme ile, «**G**» harfi açısından, Masonik tarihsel evrimin üç önemli evresi açıklanmıştır.

ÖNERİ

Hürmasonluk, antik ve operatif dönemlerden aktarılan Geometrik ku-

ral ve gereçlerle simgelenen kişisel ahlâk ve toplumsal erdemlerin evrensel öğreti sistemi olduğundan; her Hürmasonun kalbindeki «**inanç** ve «**bilgi**» yi «**ilâhî prensip**» olarak uluslararası ölçekte yansıtan «**G**» harfine, «**Gönye - Güzellik - Gönül**» vb. Türkçe kavramlarla anlamlı yakıştırmalar yapılabilir. Çünkü, «**Gönyenin insanın bedenini**»: «**Gönülün insanın ruhunu**»; «**Güzelliğin**, beden ve ruhun birliğinden oluşan, **insanın canını**» simgelemekte olması, Masonik felsefe ve anlatım açısından da değerlidir. Canlı olmayan beden ve ruhun, sadece somut ve soyut iki farklı kavramı göstermesi gibi, «**Güzellik**, yani eylem olmadan da, maddi «**Gönye**» nin ve manevi «**Gönül**» ün varlıkları, bir başlarına, sanki eksik kalmaktadır.

Evrenin ve tüm inançların merkezinde insan vardır. İnsan, **Evrenin Ulu Mimarı**»nın «**kudret**» ile yazdığı **Kitap** ve «**hikmet**» ile inşa ettiği **Kutsal Ev**'dir. Bu nedenle, tüm yaratılmışların en onurlusu olan insan, **Konuşan Kur-an**'dır, **Kible**'dir; **Ülkü Mabedi**'nin canlı yapıtaşıdır. Çünkü, Yunus Emre'nin «**Gönül Tanrı'nın tahtı / Tanrı gönüle aktı / İki cihan bedbahtı / Kim gönül yıkar ise**» dörtlüğünde değindiği gibi, «**Evrenin Ulu Mimarı, yere göğe sığmamış da, insanın gönlüne sığmış**» tir. **Yüce Varlık**'ın «**mutlak enerjisi**», insan gönlünde yoğunlaşmıştır. Hürmasonluğun amacı da, aynaya yansıyan, «**sûret**» yerine «**siret**» i, yani, «**yaratılmaya çalışılan eserin ne olduğunu**» gösterebilmektir. Bu nedenle, **Abdal Musa**'nın «**Ellerin Kâbesi var / Benim Kâbem insandır / Kur-an da, kurtaran da / İnsanoğlu insandır**» dizeleriyle açıklandığı gibi, insan vücudunun Kâbesi, «**Gönül**» dür. Bu kavram, diğer iki önemli faktörün, yani **Gönye** ve **Güzelliğin** varlığı ile, somutlaşmaktadır.

Evrenin merkezi olan insan, Hürmasonluğun da hem eksen ve hem de hedefidir. «**G**» harfiyle simgelenen «**inanç** ve «**bilgi**» genellemesinin, yukarıda önerdiğim, «**Gönye-Gönül-Güzellik**» kavramları ile irdelenmesi; Türk Masonluğunun, evrensel düzeyde «**G**» harfinin yorumuna katkı amacıyla, Türkçe kullanılması yönünden değerli bir girişim olacaktır. Çünkü, bu Türkçe kavramların Hürmasonluğa uygulanmasının, operatif, spekülatif ve sembolik anlamları; «**ilâhî prensip**» olarak, diğer dillerdeki «**G**» harfiyle başlayan çeşitli sözcüklerle yapılan yakıştırmalardan, bizim için, çok daha derindir.

Umutla...

Üsküdar : 10 Şubat 1989

YARARLANILAN KAYNAKLAR

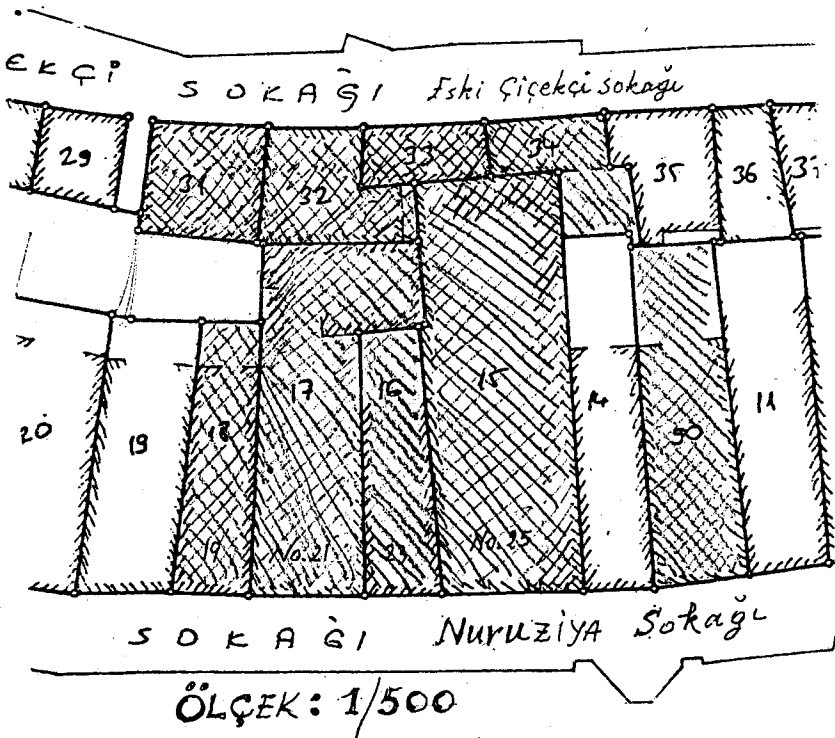
1. **AYFER, M.Ö.**, Mason Sözlüğü, 1st., 1989
2. **BAYARD, J.P.**, Le Symbolisme Maçonnique Traditional, Paris
3. **BEDARRIDE, A.**, La Lettre G : Le Symbolisme, Organe D'initiation A La Philosophie Du Art De La Construction Universelle: no. 108-119, Paris, 1927-28
4. **BLACKMER, R.C.**, The Lodge and The Craft, Macoy, 1976
5. **BOOK OF CONSTITUTIONS, LAW, REGULATIONS** Grand Lodge of Ireland, 1947
6. **BOUCHER, J.**, La Symbolique Maçonnique, Paris, 1953
7. **CARR, H.**, Early French Exposures, AQC, Londra, 1971
8. **CARR, H.** World of Freemasonry, Lewis, 1983
9. **CARR, H.**, The Freemason et Work, 1985
10. **CASE, P.F.**, The Masonic Letter «G», Macoy, 1981
11. **CONSTITUTIONS AND LAW**, Grand Lodge of Scotland, 1944
12. **CONSTITUTIONS ...**, United Grand Lodge of England, 1940
13. **COIL, H.W.**, Coil's Masonic Encyclopedia, Macoy, 1961
14. **DE CASTELLS, F.**, The Genuine Secrets in Freemasonry, Lewis, 1978
15. **DISTIONNAIRE UNIVERSAL DE LA FRANC - MAÇONNERIE**, Paris, 1974
16. **DUNCAN'S MASONIC RITUAL** - Ezra, A.B.D., 1963
17. **DYER, C.**, Symbolism in Craft Freemasonry, Lewis, 1986
18. **EGERAN, E.N.**, Gerçek Yüzüyle Masonluk, Ankara, 1972
19. **EMULATION RITUAL**, Lewis, 1988
20. **ENGLISH CRAFT RITUAL**, Lewis, 1980
21. **ERGİNSOY, A.**, Kalfa Derecesi El Kitabı, 1st., 1987
22. **HALL, A.**, Masonic Handbook for Vermont, A.B.D., 1893
23. **HANDBOOK OF FREEMASONRY RONAYNE'S**, Chicago, 1965
24. **HAWKINS, E.L.**, A Concise Cyclopaedia of Freemasonry, Lewis, 1956
25. **HAYWOOD, H.L.**, More About Masonry, Macoy, 1980
26. **HORNE, A.**, Sources of Masonic Symbolism, Macoy, 1980
27. **JACKSON, A.C.F.**, English Masonic Exposures, Lewis, 1986

28. JONES, B.E., Freemason's Guide and Compendium, Londra, 1988
29. KİTABI MUKADDES, İst., 1985
30. KNOPP, D., ve dğr. Early, Masonic Pamphlets, AQC, Londra, 1978
31. KNOPP, D., ve dğr. Early Masonic Catechisms, AQC, Londra 1963
32. KORAY, T., Kalfa Derecesi Rehberi, İst.
33. KORAY, T., Çırak - Kalfa - Usta, İst. 1973
34. MACEY, A.G., The Symbolism of Freemasonry, A.B.D., 1975
35. MACEY, A.G., Jurisprudence of Freemasonry, Macoy, 1980
36. MASON DERGİLERİ - İst.
37. MİMAR SİNAN DERGİLERİ, İst.
38. NAGRODSKI, W., Le Secret de La Lettre G, Le Symbolisme, 185, Paris, 1934
39. NEWTON, J.F., The Builders, Macoy, 1979
40. ÖNEN, E., Alev Saçan Yıldız ve «G» Harfi, Mimar Sinan Der., 60, 1986
41. PLANTAGENET, E.E., Causeries Initiatiques Pour Le Travail, En Chambre de Compagnons, Paris, 1929
42. PICK, F.L., ve dğr., The Freemason's Pocket Reference Book, Londra 1983
43. RICHARDSON'S MONITOR OF FREEMASONRY, Ezra, A.B.D., 1965
44. RİTÜELLERİMİZ, Türkiye Büyük Locası, İst., 1986
45. ROBERTS, A.E., The Craft and Its Symbols, Macoy, 1973
46. SCOTTISH CRAFT RITUAL, Tøye - Kenning, 1986
47. STANDART FREEMASONRY ILLUSTRATED, Chicago, 1983
48. STEINMETZ, G.H., Freemasonry, Its Hidden Meaning, Macoy, 1976
49. TEMEL, R., Masonik Anlatım, Ank. 1982
50. TEZCAN, S., «G» Harfi, Mimar Sinan Der., 45, 1982
51. THORP, J.T., The Origin and Meaning of the Letter «G» in Freemasonry, Merseyside, Vol. 3
52. WAITE, A.E., A New Encyclopedia of Freemasonry, Londra
53. WARD, J.S.M., FC's Handbook, Lewis, 1988
54. WARD, J.S.M., Who was Hiram Abiff?, Lewis, 1986
55. WIRTH, O., La Lettre G: les Mysteres de l'Art Royal, Rituel de l'Adapte, Paris, 1977

İstanbul'daki İnşaat Faaliyeti Hakkında Büyük Locamızdan Aldığımız Bilgileri Kardeşlerimize Sunuyoruz.

İstanbul'daki İnşaat Faaliyeti Hakkında
Büyük Locamızdan Aldığımız Bilgileri
Kardeşlerimize Sunuyoruz.

Aşağıdaki Kadastro paftasında taran-
mış parseller derneğimize ait taşın-
mazları göstermektedir. Nuri Ziya so-

kaktaki binalarımızın kapı numaraları da parseller üzerinde gösterilmiştir.

Halen yürütülen İnşaat Vakıf arsası dediğimiz 16 parsel üzerindeki inşaat-
tır.

Asıl büyük inşaat Eski Çiçekci sokak üzerinde 31, 32, 33, 34 parsellerde yapılacaktır.

Eskiden beri yardımlarını esirgemeyen Teoman TANIK kardeş tarafından hazırlanan proje, 15 ve 17 parsellerde bulunan ve korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen iki binamızı koruyarak bir bütün teşkil edecek şekilde tertiplenmiştir.

Bu projeye göre Eski Çiçekci sokağın-
dan bir girişimiz olacak. Bu girişte geniş bir antre ve vestiyer bulunacak, buradan bütün katlara çıkan asansörlere ve merdivene ulaşılacak. Bu katta ayrı girişi de olan bir daimi hizmetli lojmanı ile büyük bekleme odası ile beraber yeteri kadar düşünce odası olacaktır. Bu katın seviyesi şimdiki büyük yemek salonunun seviyesi olduğundan buraya düz ayak geçilebilecektir. Üst katlarda merdiven ve asansör başlarında helalar ve lavabolar olacaktır.

Kat yükseklikleri o şekilde ayarlanmıştır ki, asansörler, mevcut ve yeniden yapılacak olan mabet parvillerine düz ayak veya birkaç basamaklık farklarda duracak. Böylece yaşlı kardeşler uzun merdiven çıkmalarından kurtulacaklardır.

21 ve 25 kapı No.lu binalarımız arasında 16 No.lu parseldeki yapmakta olduğumuz inşaat da kat seviyeleri bakımından yanlarındaki mevcut binalarla arkaya yapılacak binaya uyacak şekilde yapılmaktadır.

25 No.daki mutfak ev üstündeki şim-

diki büyük yemek salonu Eski Çiçekci sokağına kadar uzatılıp büyütülecek ve mutfağın bütün noksanları giderilerek modernleştirilecektir. Mutfığa her iki sokaktan geniş sağlanmış-
tır.

Her iki sokağın meyilli olması nedeniyle bu sokakla üstündeki taşınmazlarımızın döşemeleri farklı seviyelerdedir. Bundan yararlanarak 21 No.daki binanın geniş katından yapılacak 9 basamaklı bir merdivenle A mabedi parvisine ulaşılacaktır. Böylece uzun merdiven çıkışları olmayacaktır.

Gene bu katta yani arkaya yapılacak binanın birinci katında, gerektiğinde birbirine eklenerek büyük bir salon elde edilebilecek üç yemek salonu olacaktır. Ayrıca A mabedi arka sokağına kadar uzatılıp büyütülecektir.

Arkaya yapılacak yeni binanın ikinci katı birinci katın aynısıdır. Yani 21 No. nun birinci katından 12 basamaklı bir merdivenle bu kattaki mabetlerin müşterek parvisine ve üç yemek salonunun önündeki merdiven ve asansör holüne ulaşılmaktadır. Bu katta A mabedi üstünde aynı büyüklükte bir mabet oluşmaktadır.

Üçüncü kat ikinci katın aynısıdır. Yani bu katta da A mabedi büyüklüğünde bir mabet, iki küçük mabet, üç yemek salonu, 21 No.daki binanın halen büyük sekreteryaya tarafından kullanılan katı bu kattaki mabet ve yemek salonu parvillerine düz ayak bağlanmaktadır.

Üçüncü kat ikinci katın aynısıdır. Yani bu katta da A mabedi büyüklüğünde bir mabet, iki küçük mabet, üç yemek salonu, 21 No. daki binanın halen büyük sekreteryaya tarafından kullanılan katı bu kattaki mabet ve yemek salonu parvillerine düz ayak bağlanmaktadır.

21 No.nun teras katı vakıf arsasına yapılan binanın teras katı ile birleştirilmiş, böylece olağanüstü güzel manzaralı bir kapalı teras katı elde edilmiştir. Burası kafeterya olarak kullanılacaktır.

Projenin tümünün uygulanmasına, alındıklarından beri fuzuli işgalcilerden temizlenemeyen Eski Çiçekçi sokağı üstündeki evlerin tahliyesinden ve yıkılmasından sonra başlanacaktır.

Bütün projenin uygulanması sonucu büyüklü küçüklü 9 mabet ve 10 yemek salonumuz olacaktır.

İnşaat programımız içine 19 No.daki binamızın üstüne de iki kat ilavesi dahildir. Böylece halen öngörülmemiş gereksinimler için yeteri kadar yerimiz olacaktır.

Tapu krokisinde görülen 50 No.lu parseldeki taşınmaz da satın alınmıştır. Otel olarak kullanılmakta olan ve olduğu gibi bize bırakılan bu binanın da şimdilik misafirhane olarak kullanılması öngörülmüştür. Ve gerekli temizlik ve düzenlemeler yapılmaktadır. Tamamlandığında başka vadilerden gelen kardeşlerin konaklamaları mümkün olacaktır.

İnşaat emanet suretile yürütülmektedir. Yani gerekli malzemeler tarafımızdan satın alınmakta, işçilikler bir kardeş firmaya verilmektedir.

Kaba inşaatı Naci ENDEM, inçe inşaatı Raşit ÜNDÜZ kardeşler yürütmektedir. Büyük Üstad Kaymakamı Suha AKSOY, Bü.: I. Nazır Nesip AKSÜT ve Büyük Hazine Emni Süat AĞAĞİL kardeşden oluşan bir inşaat komitesi kurulmuştur. Teoman TANIK, Kemal BİBİÖĞLU, Bülent ÇETİNOR kardeşler komiteye müşavirlik ve inşaatı kontrol etmektedirler.

Her türlü proje (Mimari, statik, makina, elektrik) gerekli kırtasiye malzemesi masrafları Büyük Loca tarafından ödenmek suretile kardeşlerimiz tarafından ücretsiz yapılmaktadır.

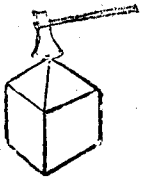
Yapılmakta olan inşaat için şimdiiye kadar

Malzeme alımı için	166.000.000.-
İşçilik için	54.000.000.-
Dekorasyon için	290.000.000.. TL.
harcanmıştır.	

İnşaatın tümü için bugünün rayiçlerine göre 2.600.000.000.- TL. gerekeceği tahmin edilmektedir.

İstanbul'da kurulan bir kaynak bulma komisyonu bu miktarın nasıl sağlanabileceği hakkında araştırma yapmaktadır.

Kardeşlerimizin önerilerini bekliyoruz. İnşaat projemiz lokalimizin uygun bir yerine kardeşlerimizin incelenmesi için asılmıştır.

Localarda Verilen Konferanslar

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
İdeal	Cengiz Mordeniz	Hegel Felsefesinde İnsan Özgürlük	1.10.1990
	Ali İffet Aktan	Gelişmenin Temel İlkesi	15.10.1990
Kültür	İskender Taner	Cumhuriyet Bayramı Nedeni ile Düşünce	
	Önder Öztürel	Etkinlikler	
	Halil Nadaroğlu	Atatürk'ün Kişiliği	9.11.1990
Ülkü	Fahir Tezcan	Okumak	25.10.1990
Kardeşlik	Raşit Ündüz	Güzellik	18.10.1990
	Tayfun Akgüner		
	H. Ferit Ertuğ	İnsan Hakları ve M.: 'luk.	18.10.1990
	Şükrü Alpaslan		
Hürriyet	Ahmet Akkan	Akıl Yoluyla İman ve Ahlakla Yöneliş	2.10.1990
	Turan Arkut	M.: 'nik Sevgi	16.10.1990
Müsavat	Mişel Margulies	Masonluğa Davet	5.10.1990
	Moiz Varch	Bumerang	19.10.1990
	Cumhur Ferman	Çağdaş Bilim ve Masonluk	30.11.1990
Hakikat	Andon Parizyanos	Hakikat Hakkında	4.10.1990
	Yani Kalamaris	Masonluk Sevgidir	18.10.1990
	Murat Sakızoğlu	Kutsal Kitaplar Üzerindeki Gönye ve	
		Pergelin Anlamı	18.10.1990
	Yani Demircioğlu	Masonlukta Cesaret Bilinci	15.11.1990
Ahenk	Argun Berker	Anderson Yasası	5.11.1990
Fazilet	Tanju Koray	Landmarklar	9.10.1990
Delta	Nejat Gülen	Adalılık Ruhu ve Kardeşlik	3.12.1990
Ülke	Cumhur Ferman	Bilimsel Çalışma ve M.: 'luk	11.12.1990
Hümanitas	Nedim Karako	F. M.: 'luğun Dini ve Mesleki	
		Kökenleri	4.12.1990
Hulus	Lefter Karakaş	Tyler Tablosu	21.11.1990

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Freedom	Koral Embil	Stoneherge, Eski Bir Masonik Mabed	25.10.1990
Devrim	Reşat Budak	Özgürlük ve Eşitlik Üzerine	9.10.1990
Pınar	Fahrettin Ocan	Kitle İletişimi ve Demokrasi	2.10.1990
	Adil Baykan	Demokrasi ve Kamuoyu	2.10.1990
	Adnan Baker	Demokrasi ve İnanç	16.10.1990
	Aydın Gün	Demokrasi ve Çalışma Hayatı	16.10.1990
	Mustafa Yalçın	Demokrasi ve Eğitim	16.10.1990
	Mehmet Şener Küçükdoğu	Demokrasi ve Üniversiteler	16.10.1990
	Umur Ünsal	Demokrasi ve İnsan Hakları	16.10.1990
	Zihni Tekin	Demokrasi ve Halkın Seviyesi	30.10.1990
	İnan Göral	Demokrasi ve Sanat	30.10.1990
	Orhan Baykal	Demokrasi ve Kentler	30.10.1990
	Asil Gönenli	Demokrasi Gevşeklik ve Aldırmazlıktır	30.10.1990
	Reşat Şaşmaz	Demokratik Siyasal Yaşam	27.11.1990
	Tamer Ünal	Demokrasi ve Partiler	27.11.1990
	Mutlu Gün	Demokrasi ve Parlamento	27.10.1990
	Osman Bıyıkoglu	Demokrasi ve Yargı Organları	27.11.1990
	Erkan Bilgisu	Demokrasi ve İdare	27.11.1990
	M. Yalçın	Demokrasi ve Eğitim	11.12.1990
	E. Bilgisu	Demokrasi ve İdare	11.12.1990
	O. Bıyıkoglu	Demokrasi ve Yargı Organları	11.12.1990
Sevenler	Tuncay Şahin	Templer, Ahilik ve Masonluk	26.10.1990
	M. Söylemzoğlu S. Öge	Laiklik	23.11.1990
	İ. Özgen T. Ilgaz		
Hisar	Barlas Tolan	Dünyada ve Türkiye'de Ailenin Evrimi ve M..lik Aile Anlayışı	20.11.1990
Üçışık	Necmi Karakullukçu	Türk Masonluğu	8.10.1990
Özlem	Reşit Ata	Yeni Terkîs Olan K..lere Konuşma	10.12.1990
Başak	Bilgiç Tür	M..luk ve Bilim	11.10.1990
	Fadıl Güvenc	Tarihte İnisyatik Toplumlarda	25.10.1990
İrem	Suha Aksoy	Saygı, Sevgi, Kardeşlik, Müsamaha, Tolerans	7.12.1990
Piramit	Ömer Faruk Kurt	İnsanın Tarihîsel Gelişiminde Kölelikten Hürriyete	28.9.1990
	Sonat Pelit	Hologram	12.10.1990
Nilüfer	Sedat Fenerci	İnsanı Sevmeye Toleransın Önemi	25.9.1990
Sembol	Davut Berker	Kabala ve Masonluk	1.10.1990
	Hilmi Erginöz	Çevremiz ve M..luktan Beklenenler	15.10.1990
	Vural Solok	Sembolizmanın Felsefesi	10.12.1990
Güven	Ferhan Dinçer	Şiirlerde Masonluk	6.12.1990
Meşale	Arslan Ataman		
	Şevki Gökerman	Masonluğun Dünü, Bugünü, Yarını	10.10.1990
	Cemal Kozacı		

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Anadolu	Halit Kakiç	Değişen Dünya ve Masonluk	24.10.1990
	Raşit Temel	Masonik Tutum ve Davranışlar	11.12.1990
Akıl ve Hikmet	Namık K. İzler	Gençlik Sorunları	4.10.1990
	Fuat Zadı	Dünya Masonluk Tarihi	18.10.1990
	Nejat Seyhan	İnsan İlişkileri ve Hukuk	15.11.1990
Boğaziçi	Utku Sezer	Adaya İlk Sorumuz	
		Tanrıya İnanırmısınız	31.10.1990
Gönye	Muzaffer Akın	Büyük İskender (Kardeşlik, Tür ve Gönül Birliği)	8.10.1990
Güzel İstanbul	Cumhur Ferman	Çağımızın Özellikleri ve M.:.'ik Düşünce	5.10.1990
	Bilgin Turnalı	Fütuwwet ve M.:.'luk	19.10.1990
Günışığı	Alpay Kansav		
	Eralp Övünc	Deizm - Teizm	10.9.1990
	Mehmet A. Sancar		
Sadakat	Bumin Soyoğuz	Operatif Bir Çalışma	27.11.1990

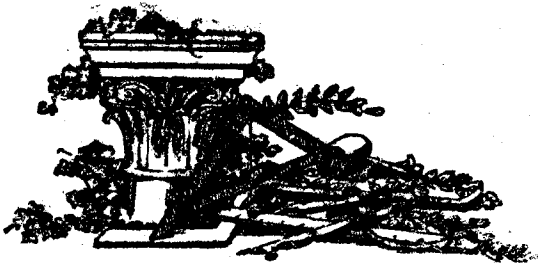
ANKARA

Jyaniş	İrfan Köksalan	Uygarlık ve Demokrasi	19.10.1990
Doğuş	Salih Tugay	Ahlak Fazilet ve Sevgi Üzerine	9.10.1990
İnaniş	Edip Aktaş	Masonik Gözlen.	8.10.1990
	Cahit Meço	Masonik Yaklaşım Açısından Atatürk ve İlkelerimiz	26.11.1990
Bilgi	Veddet Erkun	Tarihte Gelişen İnsan ve Masonik İzlenimler	3.10.1990
Barış	Tevfik Rüştü Gökalp	Kültür Çağdaşlaşma ve Kalkınma	17.9.1990
	Ceyhan Ergüven	Albert Camus	1.10.1990
	Cihangir Gener	19'un Gizemi	3.12.1990
Yıldız	Cem Özyurt	Masonların Vazifeleri	27.9.1990
	K. Sadı Eşen	Almanya B.:. Lo.:.'nın 250. Kuruluş Yıldönümü Çalışma İzlenimleri	11.10.1990
Üçgöl	Ethem Sena Çınar	Masonluk Bize Ne Öğretir	16.10.1990
	Ünsal Yavuz		
	H. Yavuz Bilgin	Masonlukta 65 Olayları	26.9.1990
	Kemali Beyazıt		
Ahiler	Erfüz Ergüer	Oksitanyanın Görkemli Şatoları	27.9.1990
Eşitlik	Berkin Salancı	Neden Küp Taş? a) Neden Taş	25.9.1990
	Berkin Salancı	Neden Küp Taş? Neden Küp	9.10.1990
	Kamuran Gürakan	Masonik Prensipler	23.10.1990
Ankara	Fikret Aytaır	AKIL	5.10.1990
Yunus Emre	Halil Zoral	Semboller	3.10.1990
	Seçmen Şaşmaz		
Atanur	Tufan Subaşı	TEVAZU	15.10.1990

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH
Atanur	Bülent Saldamlı	Masonluğun Amaçları	15.10.1990
Erdem	Mehmet Başçavuşoğlu	SEVGİ	16.10.1990
	Yavuz Hakman	Masonik Erdenlerden Seçmeler	20.11.1990
Üç Nur	Necati Tarıman	Kendini Bilmek Özgürlük	22.10.1990
Başkent	Mehmet Atalağ	Kişilik	1.10.1990
Gökkuşağı	Erçin Kasapoğlu	Mabetler	30.11.1990

İZMİR

İzmir	Özden Ertöz	Bü.:M.: Düşünürü	
		Benjamin Franklin	11.10.1990
Promethee	Yusuf Azurlay	Sevgi	10.10.1990
Gönül	Bekir Tantürk	M.: 'nik Teşkilat Üzerine	4.10.1990
	Yalçın Kurtoğlu	Önemli ve Zor	15.11.1990
İrfan	Osmar Uğur Ergener	İrfan Muh.: L.: 'mız	8.10.1990
	Aydın Üçok	İzmir M.: 'luğu ve Muh.: L.: 'mızın 35. Yılı	8.10.1990
Eyləm	Tamer Demirasal	Ocaktan Tezgaha Hamtaş	1.10.1990
Işın	İlhan Ege	Tasavvuf	1.10.1990
Üçsütun	İlter Başoğmez	Sevgi	27.9.1990
	Ahmet Sert	Süleyman Mabedi	27.9.1990
	Münci Giz	Kardeşlik	11.10.1990
	Özgür Tütüncüoğlu	M.: 'luk Ne Söyler Ne İster	11.10.1990
	Bekir Tantürk	M.: 'nik Teşkilat Üzerine	25.10.1990

MİMAR SİNAN

Organ of the Grand Lodge

of Free and Accepted Masons of Turkey

CONTENTS

4. Message from M.W. the Grand Master Orhan ALSAC
6. To the Memory of B. Ziya Umur Şahir ERMAN
8. Scientific Approach and Freemasonry ... Cümhur FERMAN
11. A Few Pages From the History of
Turkish Masonry Abdurrahman ERGİNSOY
25. The Show Statutes Celil LAYIKTEZ
27. Our Inner Strengths Raşid TEMEL
32. The Genesis of Freemasonry Nezir RONA
35. To see the Acacia Ahmet AKKAN
40. On Basile Valentin's «Rebis» Jacques HAESLE
53. From Chaos to Freedom İsmail İŞMEN
56. The Origin and Meaning of the Letter
«G» in Freemasonry Tamer AYAN
73. News From Our Lodges Mimar SİNAN
80. In Memoriam Mimar SİNAN

Address : 25, Nuruşya Sakağı - Bayoğlu/İSTANBUL

YEAR 1990

NO. 78

